

LATVIJAS VISPĀRĒJĀS
VALDĪBAS BUDŽETA
PLĀNA PROJEKTS
2019.GADAM

RĪGA, 2019

Saturs

Saīsinājumu apzīmējumi	3
Ievads.....	4
Makroekonomiskās attīstības scenārijs	5
Tabula 0.i). Ārējās vides pamata pieņēmumi	6
Tabula 1a: Izaugsme un ar to saistītie faktori.....	7
Tabula 1b: Patēriņa cenu izmaiņas	8
Tabula 1c: Darba tirgus attīstība.....	8
Tabula 1d: Sektoru bilances	8
Fiskālā stratēģija un strukturālās bilances mērķi.....	9
Tabula 2.a: Vispārējās valdības budžeta mērķi sadalījumā pa apakšsektoriem	11
Tabula 2.b: Vispārējās valdības parāda attīstība 2018.–2019.gadā.....	12
Tabula 2.c: Netiešās saistības	12
Tabula 3: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu prognozes pie nemainīgas politikas sadalījumā pa galvenajām komponentēm	13
Tabula 4.a: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu mērķi sadalījumā pa galvenajām komponentēm.....	14
Tabula 4.b: Izdevumi, kas tiek izslēgti no izdevumu kritērija	14
Tabula 4.c Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā.....	15
Tabula 4.c.i) Vispārējās valdības izdevumi izglītībai, veselības aprūpei un nodarbinātībai	15
Tabula 4.c.ii) Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā.....	15
Tabula 5: Diskrecionāro pasākumu apraksts, kas iekļauti budžeta projektā	16
Tabula 5.a.i): Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vispārējās valdības budžetā	16
Tabula 5.a.ii) Diskrecionārie izdevumu pasākumi vispārējās valdības budžetā	18
Tabula 5.b.i): Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi centrālās valdības budžetā.....	22
Tabula 5.b.ii): Diskrecionārie izdevumu pasākumi centrālās valdības budžetā.....	24
Tabula 5.c: Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vietējās valdības budžetā	28
Tabula 6.a Valstu specifiskās rekomendācijas	29
Tabula 6.b ES Stratēģijas noteiktie mērķi attiecībā uz izaugsmi un darbu	34
Tabula 7: Salīdzinājums ar Stabilitātes programmu 2018.–2021.gadam	49
Pielikums: Metodoloģiskie aspekti.....	50

Saīsinājumu apzīmējumi

AER	Atjaunojamie energoresursi
AIC	Akadēmiskās informācijas centrs
ALTUM	Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija "Altum""
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
EKII	Emisijas kvotu izsolīšanas instruments
EKS	Eiropas Kontu sistēma
EM	Ekonomikas ministrija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
FM	Finanšu ministrija
IEM	Iekšlietu ministrija
Ietvara likums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likums
IIN	Iedzīvotāju ienākumu nodoklis
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKVD	Izglītības un kvalitātes valsts dienests
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KNAB	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
MK	Ministru kabinets
NRP	Nacionālā reformu programma
PIKC	Profesionālās izglītības kompetences centrs
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SAM	Specifiskā atbalsta mērķis
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
SOC	Sociālas apdrošināšanas iemaksas
STEM	Zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika (<i>science, technology, engineering and mathematics</i>)
UIN	Uzņēmuma ienākumu nodoklis
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VTM	Vidēja termiņa strukturālās bilances mērķis
ZTAI	Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam

Ievads

Latvijas Republika iesniedz precizēto Vispārējās valdības budžeta plāna projektu, ko sagatavojusi jaunā valdība, kas Saeimā tika apstiprināta 2019.gada 23.janvārī pēc 2018.gada 6.oktobrī notikušajām Saeimas vēlēšanām.

Latvijas Republika Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna projektu 2019.gadam pie nemainīgas politikas EK un Euro grupai iesniedza 2018.gada 15.oktobrī.

Precizētais Vispārējās valdības budžeta plāna projekts 2019.gadam ir sagatavots balstoties uz to pašu makroekonomisko scenāriju, kas tika izmantots sākotnējā Vispārējās valdības budžeta plāna projektā. Fiskālais scenārijs ņem vērā no 2018.gada 15.oktobra pieņemtus lēmumus, kā arī ietver ieņēmumu un izdevumu apjoma precizējumus atsevišķos pasākumos, kas izriet no aktuālākajiem 2018.gada izpildes datiem.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs

Lai aktualizētu vispārējās valdības budžeta bilances prognozes 2019.–2021.gadam, izmantots vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības scenārijs, kas izstrādāts 2018.gada septembrī, ņemot vērā 2018.gada pirmās puses IKP datus un līdz 2018.gada septembrim pieejamo īstermiņa makroekonomisko informāciju. Papildus tam, makroekonomiskās attīstības scenārijā iekļauts novērtējums par IKP pieauguma tempu 2018.gadā faktiskajās un salīdzināmajās cenās, kas veikts 2019.gada 30.janvārī pēc IKP ātrā novērtējuma datu saņemšanas par 2018.gada ceturto ceturksni, un attiecīgi koriģētas IKP prognozes faktiskajās cenās 2019.–2021.gadam, nemainot iepriekš prognozētos pieauguma tempus.

Izstrādātās makroekonomisko rādītāju prognozes 2019.–2021.gadam ir saskaņotas ar Latvijas Banku un EM, parakstot vienošanās protokolu. Prognozes 2018.gada 4.oktobrī ir apstiprinājusi Fiskālās disciplīnas padome. Izstrādājot prognozes, FM ir konsultējies ar Starptautiskā Valūtas fonda un EK ekspertiem. Šā gada februārī tiks izstrādātas jaunas makroekonomisko rādītāju prognozes Latvijas Stabilitātes programmas 2019.–2022.gadam sagatavošanai, pamatojoties uz aktuālo informāciju par IKP ātro novērtējumu 2018.gada ceturtajā ceturksnī, kuru CSP publiskoja šā gada 30.janvārī.

Salīdzinājumā ar Latvijas Stabilitātes programmas 2018.–2021.gadam prognozēm, kas tika izstrādātas 2018.gada februārī, Latvijas IKP pieaugums 2018.gadā ir bijis par 0,8 procentpunktiem straujāks, bet IKP izaugsmes prognoze 2019.gadam samazināta par 0,4 procentpunktiem līdz 3,0%. Tā kā IKP pieaugums 2018.gadā bija saistīts ar spēcīgāku, nekā sagaidīts iepriekš, būvniecības nozares un investīciju attīstību, kā arī labvēlīgāku, nekā prognozēts, attīstību transporta un finanšu pakalpojumu nozarēs, tad ņemot vērā šos bāzes efektus, izaugsme 2019.gadā tiek sagaidīta nedaudz lēnāka un izaugsmes tempus samazinās arī nedaudz mazāk labvēlīgā situācija pasaules ekonomikā. Sagaidāms, ka 2019.gadā turpināsies investīciju pieaugums, kas lielā mērā saistīts ar ES fondu investīciju plūsmu, tomēr tas kļūs mērenāks un arī kopējie ekonomikas izaugsmes tempi 2019.–2021.gadā būs zemāki, stabilizējoties 3,0% līmenī, kas ir tuvu ekonomikas izaugsmes potenciālam.

Gada vidējā inflācija 2019.gadam tiek prognozēta 2,5% līmenī. Salīdzinājumā ar Latvijas Stabilitātes programmas 2018.–2021.gadam prognozēm, inflācijas prognoze 2019.gadam ir paaugstināta par 0,1 procentpunktu. Ekonomikai 2018.gadā attīstoties straujāk, nekā prognozēts iepriekš, straujāks ir arī bezdarba līmeņa kritums. 2019.gadā vidējais bezdarba līmenis prognozēts 7,4% apmērā, kas ir par 0,3 procentpunktiem zemāk, nekā iepriekšējās prognozēs. Attiecīgi tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits augs straujāk, 2019.gadā palielinoties par 0,1%. Nedaudz straujāks ir arī vidējās darba samaksas pieaugums – 2018.gadā par 8,3% un 2019.gadā par 6,0%, mēneša vidējai bruto darba samaksai 2019.gadā sasniedzot 1 063 *euro*.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs balstās uz EK 2018.gada vasaras prognožu tehniskajiem pieņēmumiem par Latvijas tirdzniecības partnervalstu ekonomisko attīstību. Kopumā situācija ārējā vidē saglabājās Latvijas ekonomikas izaugsmei labvēlīga, un EK prognozes paredzēja, ka ES valstu IKP 2019.gadā augs par 2,0%, nedaudz palēninoties no 2017.gadā sasniegtajiem 2,4%. Septiņās Latvijas galvenajās ārējās tirdzniecības partnervalstīs – Lietuvā, Igaunijā, Krievijā, Vācijā, Zviedrijā, Apvienotajā Karalistē un Polijā – ekonomikas izaugsme kopumā tika prognozēta straujāka nekā vidēji ES, 2019.gadā veidojot 2,3%.

Pasaules pieprasījuma dinamikai un ekonomikas izaugsmei labvēlīgas saglabājās arī salīdzinoši stabilās izejvielu cenas un zemās procentu likmes. Savās prognozēs FM pieņēma, ka 2019.gadā vidējā naftas cena būs 76,5 dolāri *Brent* jēlnaftas barelu, savukārt EUR/USD kurss 2019.gadā būs 1,16. Procentu likmes joprojām tiek prognozētas stabilas un zemas, īstermiņa likmēm 2019.gadā saglabājoties negatīvām -0,2% apmērā.

Tabula 0.i). Ārējās vides pamata pieņēmumi

	2017	2018	2019
Īstermiņa procentu likme <i>euro</i> zonā (gada vidējā)		-0,3	-0,2
Ilgtermiņa procentu likme <i>euro</i> zonā (gada vidējā)		0,5	0,6
USD/EUR kurss (gada vidējais)	1,13	1,19	1,16
Nominālais efektīvais maiņas kurss ES	0,8	7,3	0,3
Pasaules IKP, izņemot ES, pieaugums salīdzināmās cenās, %	3,9	4,2	4,1
ES IKP pieaugums salīdzināmās cenās, %	2,4	2,1	2,0
Pasaules preču un pakalpojumu tirdzniecības apjomu izmaiņas ES eksporta tirgos, izslēdzot ES, %	4,7	4,2	4,1
Pasaules preču un pakalpojumu importa apjomu izmaiņas, izslēdzot ES, %	5,3	4,9	4,4
Naftas cena (<i>Brent</i>, USD par barelu)	54,3	73,9	76,5

Tabula 1a: Izaugsme un ar to saistītie faktori

	EKS kods	2017	2017	2018	2019
		Līmenis	Pieaugums %		
1. Reālais IKP, mljrd. euro	B1*g	22,8	4,6	4,8	3,0
no kā					
pieskaitāmi aprēķinātajai ietekmei no budžeta pasākumiem uz ekonomikas izaugsmi					
2. Potenciālais IKP		22,7	3,3	3,4	3,4
Devums					
Devums pot. IKP: darba spēks			0,0	0,0	0,0
Devums pot. IKP: kapitāls			2,2	2,2	2,2
Devums pot. IKP: faktoru produktivitāte			1,1	1,1	1,2
3. Nominālais IKP	B1*g	27,0	8,0	8,0	6,2
Reālā IKP komponentes					
4. Privātais patēriņš	P.3	14,0	4,1	4,2	4,2
5. Valdības patēriņš	P.3	3,9	4,1	3,8	3,5
6. Bruto pamatkapitāla veidošana	P.51	4,8	13,1	14,1	6,3
7. Izmaiņas krājumos	P.52 + P.53				
8. Eksports	P.6	14,5	6,2	5,0	4,1
9. Imports	P.7	15,0	8,9	5,7	5,5
Devums reālā IKP pieaugumā					
10. Kopējais iekšzemes pieprasījums			6,3	4,8	4,1
11. Izmaiņas krājumos	P.52 + P.53		0,5	-1,4	-0,6
12. Preču un pakalpojumu tirdzniecības bilance	B.11		-1,7	-0,6	-1,1

Tabula 1b: Patēriņa cenu izmaiņas

	EKS kods	2017	2017	2018	2019
		Līmenis	Pieaugums %		
1. IKP deflators			3,2	3,1	3,1
2. Privātā patēriņa deflators			3,1	2,5	2,5
3. Saskaņotā patēriņa cenu indekss			2,9	2,5	2,5
4. Valdības patēriņa deflators			2,9	4,1	2,9
5. Investīciju deflators			1,7	2,7	2,2
6. Eksporta cenu deflators			3,5	3,2	3,1
7. Importa cenu deflators			2,8	1,5	2,5

Tabula 1c: Darba tirgus attīstība

	EKS kods	2017	2017	2018	2019
		Līmenis	Pieaugums %		
1. Nodarbinātība, cilvēki, tūkst.		894,8	0,2	1,2	0,1
2. Nostrādātās stundas		1 687,3	0,5	0,0	0,0
3. Bezdarbs (%)			8,7	7,7	7,4
4. Produktivitāte uz nodarbināto			4,5	3,0	2,9
5. Produktivitāte stundā			3,7	3,0	2,9
6. Darbinieku atalgojums kopā, mljrd. euro	D.1	12,5	8,2	9,6	6,1
7. Bruto alga, euro		926	7,8	8,3	6,0

Tabula 1d: Sektoru bilances

	EKS kods	2017	2018	2019
		% no IKP		
1. Neto aizdevumi/aizņēmumi attiecībā pret pārējām valstīm no kā	B.9	1,4	2,7	2,1
Preču un pakalpojumu bilance		0,0	0,7	0,2
Primāro ienākumu un transfēru bilance		0,6	0,3	0,3
Kapitāla kots		0,8	1,7	1,6
2. Neto aizdevumi/aizņēmumi privātajā sektorā	B.9	1,9	3,4	2,8
3. Neto aizdevumi/aizņēmumi valdības sektorā	EDP B.9	-0,6	-0,7	-0,5
4. Statistiskā novirze		0,0	0,0	0,0

Fiskālā stratēģija un strukturālās bilances mērķi

Latvijas fiskālās politikas principi, VTM un pielietotās atkāpes sakarā ar iemaksu atjaunošanos 2.pensiju līmenī un veselības reformām nav mainīti un ir aprakstīti Stabilitātes programmā 2018.–2021.gadam.

Sakarā ar 2018.gada oktobrī notikušajām Saeimas vēlēšanām 2018.gada 15.oktobrī EK un *Euro* grupai tika iesniegts budžeta plāns pie nemainīgas politikas. Ņemot vērā to, ka valdība netika izveidota līdz 2018.gada beigām, no 2019.gada 1.janvāra valstī nebija budžeta un, saskaņā ar pastāvošajām tiesību normām, Finanšu ministrs apstiprināja valsts darbībai nepieciešamos valsts budžeta izdevumus, aizdevumu un aizņēmumu limitus.

Valdības veidošanas process noslēdzās ar valdības apstiprināšanu 2019.gada 23.janvārī, un darbs pie 2019.gada budžeta tika turpināts š.g. 5.februārī, kad Finanšu ministrija prezentēja jaunajai valdībai informatīvo ziņojumu „Par makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozēm 2019.–2021.gadā”, kas deva pamatu valdībai uzsākt diskusijas par jaunu politikas prioritāšu finansēšanu.

Ņemot vērā, ka pretēji līdzšinējai praksei kopā ar 2019.gada budžetu netiks izstrādāts Ietvara likums 2019.–2021.gadam, valdība nav specifiski definējusi atjaunotus vidēja termiņa budžeta politikas prioritāros attīstības virzienus. Tajā pašā laikā spēkā ir iepriekšējais Ietvara likums un attiecīgi tiek turpināta valdības politika, kas tika aprakstīta arī Stabilitātes programmā 2018.–2021.gadam:

1. nodrošinot valsts aizsardzības finansējumu pret IKP 2 procentu apmērā;
2. ieviešot nodokļu reformu;
3. nodrošinot finansējumu aizsardzībai, veselībai, demogrāfijai un autoceļu uzturēšanai;
4. virzoties uz nodokļu ieņēmumu apjoma pret IKP pakāpeniska palielināšana līdz 1/3 no IKP, pamatā uzlabojot nodokļu iekasējamību.

2019.gada budžeta izstrāde tika uzsākta ar negatīvu fiskālo telpu -34,0 milj. *euro* apmērā. Jaunizveidotā valdība pieņēma lēmumus par diskrecionāriem ieņēmumu un izdevumu pasākumiem, lai nodrošinātu gan negatīvās fiskālās telpas likvidēšanu, gan arī piešķirtu finansējumu ministriju izvirzītajām prioritātēm.

Papildu resursi prioritāšu finansēšanai tika nodrošināti arī īstenojot valsts budžeta bāzes izdevumu pārskatīšanu, kas ļāva nodrošināt papildu līdzekļus gan pašu nozaru prioritāšu finansēšanai, gan arī kopējo valdības prioritāšu finansēšanai.

Tabulā Nr.3 sniegtie fiskālie dati ir sagatavoti pie nemainīgas politikas scenārija, kas ietver likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019.gadam” un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020.gadam” iekļautos 2019.gada diskrecionāros ieņēmumu un izdevumu pasākumus un bija norādīti budžeta plāna projektā pie nemainīgas politikas, kas tika iesniegts EK 2018.gada 15.oktobrī.

Jāatzīmē, ka šis budžeta plāna projekts ir sagatavots balstoties uz to pašu 2018.gada rudenī izstrādāto makroekonomiskās attīstības scenāriju, saskaņā ar kuru tika izstrādāts 2018.gada 15.oktobrī iesniegtais budžeta plāna projekts. Tomēr papildus izmaiņām, ko izsauc jaunie diskrecionārie ieņēmumu un izdevumu pasākumi ir veikti arī citi precizējumi fiskālā scenārija ieņēmumu un izdevumu daļā. Daļa precizējumu ir saistīti ar jauno diskrecionāro izdevumu pasākumu ietekmi un nodokļu ieņēmumiem un daļa precizējumu ir saistīti ar jaunākajiem datiem par izpildi 2018.gadā, ja tam ir ietekme uz attiecīgajiem fiskālajiem rādītājiem 2019.gadā. Lai gan šīs izmaiņas tieši nav uzskatāmas par diskrecionāriem pasākumiem, tās ir iekļautas Tabulās Nr.5a un Nr.5b kā atsevišķa sadaļa, lai vienuviet nodrošinātu uzskatāmu izmaiņu atspoguļojumu starp nemainīgas un mainīgas politikas scenāriju 2019.gadā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, 2019.gada budžets ir sagatavots:

- 1) turpinot Ietvara likumā 2018.–2020.gadam definētās valdības politikas un nodrošinot finansējumu aizsardzībai, veselībai, demogrāfijai un autoceļu uzturēšanai;
- 2) piešķirot finansējumu jaunām politikas prioritātēm;
- 3) prognozējot, ka vispārējās valdības nominālais deficīts 2019.gadā ir 0,54 % no IKP;
- 4) veicot valsts budžeta bāzes izdevumu pārskatīšanu un izstrādājot papildu diskrecionāros ieņēmumu un izdevumu pasākumus, lai nodrošinātu finansējumu valdības definētajām prioritātēm;
- 5) turpinot iepriekš uzsāktos un uzsākot jaunus diskrecionāros pasākumus ēnu ekonomikas samazināšanai un nodokļu iekasējamības uzlabošanai, kā arī iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšanai.

Saskaņā ar Latvijas pašas izmantotajiem izlaižu starpības aprēķiniem (0,94% no IKP) un vienreizējiem pasākumiem, kas ir -0,45% no IKP un ietver -0,51% no IKP nodokļu reformas īslaicīgo neto ieņēmumu kritumu un 0,06 % no IKP no ieņēmumiem par papildus emisiju kvotu izsolē gūtajiem ieņēmumiem, 2019.gada strukturālais deficīts ir 0,45% no IKP $(-0,54-0,94*0,38-(-0,45))=-0,45$).

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likumu 2019.gada budžetā ir plānota fiskālā nodrošinājuma rezerve 0,1% no IKP apmērā. 2019.gada budžets ir sagatavots ievērojot spēkā esošā likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020.gadam” noteikto strukturālās bilances mērķi 2019.gadam, kas ir -0,6% no IKP, jo 2019.gada budžetā strukturālais deficīts ir mazāks par pieļaujamo vairāk kā par fiskālā nodrošinājuma rezerves apmēru.

Sagatavotais 2019.gada budžeta projekts atbilst arī Stabilitātes un izaugsmes pakta bilances nosacījumam. Latvijas strukturālais deficīts 2019.gadā nedrīkst pārsniegt tās VTM, kas Latvijai ir -1% no IKP, vairāk kā par atļauto deficīta atkāpi veselības aprūpes reformas īstenošanai, kas ir 0,5% no IKP. Tātad strukturālais deficīts nedrīkst pārsniegt -1,5% no IKP.

Kā redzams, tas ar lielu drošības rezervi tiek ievērots, ja izmanto Latvijas aprēķināto izlaižu starpību un Latvijas atzītos vienreizējos pasākumus. Atbilstība tiek ievērota arī vispiesardzīgākajā scenārijā, kur tiek izmantots EK izlaižu starpības vērtējums un EK pieeja attiecībā uz vienreizējiem pasākumiem.

Saskaņā ar EK izmantotajiem izlaižu starpības novērtējumiem (pēc neoficiāli komunicētiem datiem 2019.gadā tā tiek vērtēta 2.0% no IKP) un ņemot vērā, ka EK neatzīs nodokļu reformas īslaicīgi neto ieņēmumu kritumu par vienreizējo pasākumu un pat, pieņemot maksimāli piesardzīgo pieeju attiecībā uz emisijas kvotu ieņēmumu uzskaiti, saskaņā ar kuru viss ieņēmumu apjoms (0,2% no IKP) tiek atzīts par vienreizējo pasākumu, Latvija joprojām izpilda strukturālās bilances nosacījumu. $((-0,54-2,0*0,38-0,2)=-1,5)$.

Tabula 2.a: Vispārējās valdības budžeta mērķi sadalījumā pa apakšsektoriem

	EKS kods	2018	2019
		% no IKP	
Neto aizdevumi (+) vai aizņēmumi (-) (B.9) pa apakšsektoriem			
1. Vispārējā valdība	S.13	-0,7	-0,5
2. Centrālā valdība	S.1311	-0,8	-1,0
3. Pavalstu valdība	S.1312		
4. Vietējā valdība	S.1313	-0,5	-0,3
5. Sociālās nodrošināšanas fondi	S.1314	0,6	0,7
6. Procentu izdevumi	D.41	0,8	0,8
7. Primārā bilance		0,1	0,2
8. Vienreizēji un citi īslaicīgi pasākumi ¹			0,1
9. Reālā IKP pieaugums (%) (=1. Tabulā 1.a)		4,8	3,0
10. Potenciālā IKP pieaugums (=2 Tabulā 1.a)		3,4	3,4
iemaksas:			
- darbaspēks		0,05	0,03
- kapitāls		2,2	2,2
- kopējais faktoru ražīgums		1,1	1,2
11. Starpība starp faktisko un potenciālo IKP (% no potenciālā IKP)		1,3	0,9
12. Budžeta bilances cikliskā komponente (% no IKP)		0,5	0,4
13. Cikliski koriģētā bilance (1 – 12) (% no IKP)		-1,2	-0,9
14. Cikliski koriģētā primārā bilance (13 + 6) (% no IKP)		-0,4	-0,1
15. Strukturālā bilance (13 – 8) (% no IKP) ²		-1,2	-1,0

¹ Ieņēmumu daļa 18,2 milj. *euro* apmērā no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas, kas notika 2018.gada novembrī un ir attiecināms uz apjoma pieaugumu ir iekļauta budžeta plāna projektā kā vienreizējs pasākums. Savukārt ieņēmumu pieaugums no šī darījuma, kas ir attiecināms uz cenas svārstībām 2019.gadā šajā budžeta plānā netiek uzskatīts par vienreizēju pasākumu.

² Lai atvieglotu datu salīdzināmību, strukturālā bilance ir parādīta kopā ar nodokļu reformas neto ieņēmumu samazinājumu 0,5% no IKP, kas ir īslaicīgs un Latvijas fiskālajā ietvarā tiek atzīts par vienreizējo pasākumu, bet EK šo efektu ietver strukturālajā bilancē, jo ieņēmumus samazinošos/ izdevumus palielinošos pasākumus EK kā likums neatzīst par vienreizējiem/ īslaicīgajiem pasākumiem.

Tabula 2.b: Vispārējās valdības parāda attīstība 2018.–2019.gadā

	EKS kods	2018	2019
		% no IKP	
1. Bruto parāds		37,2	38,1
2. Bruto parāda izmaiņas		-2,8	1,0
Kopējā parāda izmaiņas ietekmējošie faktori			
3. Primārā bilance		0,1	0,2
4. Procentu maksājumi	EDP D.41	0,8	0,8
5. Krājumu izmaiņas, t.sk.		-3,5	0,4
Valsts parāda netiešā procentu likme		2,1	2,2
Citi mainīgie			
6. Likvīdi finanšu aktīvi			
7. Neto finansiālais parāds (7=1-6)			
8. Parāda amortizācija		2,6	1,2
9. Ārvalstu valūtā denominētā parāda īpatsvars		10,2	9,9
10. Vidējā dzēšana		7,63 gadi	
<i>Informācijai – aprēķinos izmantotie IKP dati:</i>			
IKP faktiskajās cenās, milj. euro		29 194,1	31 005,1

Tabula 2.c: Netiešās saistības

% no IKP	2018	2019
Valsts un pašvaldību garantijas	1,1	1,1

Tabula 3: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu prognozes pie nemainīgas politikas sadalījumā pa galvenajām komponentēm

	EKS kods	2018	2019
		% no IKP	
1. Kopējie ieņēmumi pie nemainīgas politikas	TR	37,4	35,6
t.sk.			
1.1. Ražošanas un importa nodokļi	D.2	14,0	14,1
1.2. Ienākuma un mantas kārtējie nodokļi	D.5	7,4	6,5
1.3. Kapitāla nodokļi	D.91	0,0	0,0
1.4. Sociālās iemaksas	D.61	9,4	9,3
1.5. Īpašuma ienākumi	D.4	0,9	0,6
1.6. Pārējie ieņēmumi		5,8	5,1
Nodokļu slogs (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		30,9	30,1
2. Kopējie izdevumi pie nemainīgas politikas	TE	38,0	36,3
t.sk.			
2.1. Atlīdzība nodarbinātajiem	D.1	10,2	10,1
2.2. Starppatēriņš	P.2	6,0	5,8
2.3. Sociālie maksājumi	D.62; D.632	11,6	11,8
tai skaitā bezdarbnieku pabalsti		0,4	0,4
2.4. Procentu izdevumi	D.41	0,8	0,8
2.5. Subsīdijas	D.3	1,7	1,5
2.6. Bruto kopējā pamatkapitāla veidošana	P.51	5,4	4,8
2.7. Kapitālo izdevumu transferti	D.9	0,2	0,1
2.8. Pārējie izdevumi		2,1	1,4

Tabula 4.a: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu mērķi sadalījumā pa galvenajām komponentēm

	EKS Kods	2018	2019
		% GDP	% GDP
1. Ieņēmumu plāna kopsumma	TR	37,4	36,4
t.sk.			
1.1. Ražošanas un importa nodokļi	D.2	14,0	14,1
1.2. Ienākuma un mantas kārtējie nodokļi	D.5	7,4	6,6
1.3. Kapitāla nodokļi	D.91	0,0	0,0
1.4. Sociālās iemaksas	D.61	9,4	9,5
1.5. Īpašuma ienākumi	D.4	0,9	0,7
1.6. Pārējie ieņēmumi		5,8	5,5
Nodokļu slogs (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		30,9	30,4
2. Izdevumu plāna kopsumma	TE	38,0	36,9
t.sk.			
2.1. Atlīdzība nodarbinātajiem	D.1	10,2	10,5
2.2. Starppatēriņš	P.2	6,0	5,4
2.3. Sociālie maksājumi	D.62 D.632	11,6	11,7
t.sk. bezdarbnieku pabalsti		0,4	0,4
2.4. Procentu izdevumi	D.41	0,8	0,8
2.5. Subsīdijas	D.3	1,7	1,6
2.6. Bruto kopējā pamatkapitāla veidošana	P.51	5,4	5,3
2.7. Kapitālo izdevumu transferti	D.9	0,2	0,1
2.8. Pārējie izdevumi		2,1	1,6

Tabula 4.b: Izdevumi, kas tiek izslēgti no izdevumu kritērija

	EKS Kods	2017	2017	2018	2019
		milj. euro	% no IKP		
1. Izdevumi ārvalstu finanšu palīdzības projektiem, kas atbilst saņemtajiem ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumiem		325,0	1,2	1,7	1,4
1.a no kuriem kapitālie izdevumi (bruto pamatkapitāla veidošana), kas atbilst saņemtajiem ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumiem		174,0	0,6	1,1	0,9
2. Cikliskie izdevumi bezdarbnieku pabalstiem		-30,4	-0,1	-0,1	-0,1
3. Diskrecionāri ieņēmumu pasākumi		215,1	0,8	-0,2	0,2
4. Ieņēmumu palielinājums, kas apstiprināts ar likumu					

Tabula 4.c Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā

Tabula 4.c.i) Vispārējās valdības izdevumi izglītībai, veselības aprūpei un nodarbinātībai

	2018		2019	
	% no IKP	vispārējās valdības izdevumi, %	% no IKP	vispārējās valdības izdevumi, %
Izglītība	5,6	14,8	5,5	14,9
Veselība	4,0	10,5	4,2	11,4
Nodarbinātība	0,2	0,4	0,1	0,3

Tabula 4.c.ii) Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā

	COFOG kods	2018	2019
		% no IKP	
1. Vispārējie sabiedriskie pakalpojumi	1	4,6	4,2
2. Aizsardzība	2	2,0	2,0
3. Sabiedriskā kārtība un drošība	3	2,2	2,0
4. Ekonomiskā darbība	4	5,1	4,7
5. Vides aizsardzība	5	0,6	0,4
6. Mājoklis un komunālā saimniecība	6	0,9	0,7
7. Veselība	7	4,0	4,2
8. Atpūta, kultūra un reliģija	8	1,5	1,4
9. Izglītība	9	5,6	5,5
10. Sociālā aizsardzība	10	11,6	11,8
11. Kopējie izdevumi	TE	38,0	36,9

Tabula 5: Diskrecionāro pasākumu apraksts, kas iekļauti budžeta projektā**Tabula 5.a.i): Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vispārējās valdības budžetā**

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts*	Nodokļu veids	ESA kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2019	2020	2021
						% IKP		
Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Nelicencētā azartspēļu un izložu tirgus samazināšana	Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Nelicencētā azartspēļu un izložu tirgus samazināšana	Azartspēļu nodoklis	D.21	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,01	0,00	0,00
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,00	0,00	0,00
Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Elektroniskā darba laika uzskaitē būvniecībā	Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Elektroniskā darba laika uzskaitē būvniecībā	IIN	D.5	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,00	0,00	0,00
		SOC	D.61	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,01	0,00	0,00
		SOC veselības finansēšanai	D.61	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,00	0,00	0,00
Solidaritātes nodokļa izmaiņas	Solidaritātes nodokļa izmaiņas	SOC	D.61	Uzkrājuma	Pieņemts	0,02	-0,01	0,00
No 2020.gada valsts fondēto pensiju struktūras izmaiņas	No 2020.gada valsts fondēto pensiju struktūras izmaiņas	SOC	D.61	Uzkrājuma	Pieņemts	0,00	0,08	0,05
Palielināt VAS "Latvijas valsts meži" dividendēs izmaksājamo peļņas daļu.	Palielināt VAS "Latvijas valsts meži" dividendēs izmaksājamo peļņas daļu par 2018.gadu.	Nenodokļi	D.421	Uzkrājuma	Pieņemts	0,12	-0,11	0,00
		UIN	D.5	uzkrājuma	Pieņemts	0,03	-0,03	0,00
MK 08.02.2019. sēdes protokllēmums samazināt valsts pamatbudžeta prognozējamus ieņēmumus valsts budžetā no valsts nodevas par naftas produktu drošības rezervju uzturēšanu un no PVN 2019.gadā.	MK 08.02.2019. sēdes protokllēmums samazināt valsts pamatbudžeta prognozējamus ieņēmumus valsts budžetā no valsts nodevas par naftas produktu drošības rezervju uzturēšanu un no PVN 2019.gadā.	PVN	D.2	Uzkrājuma	Pieņemts	0,00	0,00	0,00
		Nenodokļi	D.214	Uzkrājuma	Pieņemts	-0,01	0,01	0,00
Papildu finansējums veselības aprūpes darbinieku (veselības, tieslietu, izglītības, iekšlietu un	Papildu finansējums veselības aprūpes darbinieku (veselības, tieslietu, izglītības, iekšlietu un	IIN	D.5	Naudas plūsmas	Pieņemts	0,04	0,00	0,00
		SOC	D.61	Naudas	Pieņemts	0,06	0,00	0,00

labklājības nozares jomā (strādājošiem) darba samaksas paaugstināšanai	labklājības nozares jomā (strādājošiem) darba samaksas paaugstināšanai			plūsmas					
		SOC veselības finansēšanai	D.61	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
		PVN	D.2	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
Papildu finansējums algu palielināšana tiesnešiem un prokuroriem, izdienas piemaksu nodrošināšanai KNAB un izdienas pabalsts pēc katriem 5 nepārtrauktas izdienas gadiem IEM amatpersonām	Papildu finansējums algu palielināšana tiesnešiem un prokuroriem, izdienas piemaksu nodrošināšanai KNAB un izdienas pabalsts pēc katriem 5 nepārtrauktas izdienas gadiem IEM amatpersonām	IIN	D.5	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,02	-0,02	0,00
		SOC	D.61	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,04	-0,03	0,00
		SOC veselības finansēšanai	D.61	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
Citi pasākumi kopā						0,01	0,00	0,00	
					Kopā	0,35	-0,11	0,04	

Izmaiņas 2019.gadā sakarā ar fiskālo prognožu aktualizēšanu pēc 2018.gada oktobrī iesniegtā budžeta plāna projekta t.sk.:						2019
<i>Nodokļu korekcija atbilstoši EKS metodoloģijai</i>						0,03
<i>Nenodokļu ieņēmumu korekcija atbilstoši EKS metodoloģijai³</i>						0,23
<i>ES fondu korekcija atbilstoši EKS metodoloģijai</i>						0,04
<i>Pašu ieņēmumi</i>						0,04
<i>Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi</i>						0,06
					Kopā	0,40

³ t.sk. korekcija 2018. gada novembrī valsts budžetā saņemtajiem ieņēmumiem no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas, kas atbilstoši EKS principiem tiek attiecināti uz 2019.gada ieņēmumiem.

Tabula 5.a.ii) Diskrecionārie izdevumu pasākumi vispārējās valdības budžetā

	Pasākumu saraksts	ESA kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
					2019	2020	2021
					% no IKP		
Aizsardzības ministrija	Palielināts finansējums būvniecības projektu īstenošanai	<i>P.51</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Tehniskie precizējumi* (t.sk. izdevumi Nacionālo bruņoto spēku uzturēšanai, izdevumi NATO investīciju projektiem)				0,05	-0,05	0,00
Ekonomikas ministrija	Palielināti izdevumi, lai ALTUM turpinātu mājokļu atbalsta programmas īstenošanu	<i>D.3</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00
	Samazināts finansējums naftas produktu rezervju uzturēšanai saistībā ar nodevas samazināšanu	<i>D.2</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,01	0,00
Finanšu ministrija	Palielināti izdevumi atbilstoši MK 08.11.2018 rīkojumam Nr.597-s		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,04
	Palielināts finansējums prioritārā pasākuma "Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika periodam līdz 2019.gada 31.decembrim īstenošana" īstenošanai		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ERAF avansa, starpposma un noslēguma maksājumiem, palielināti izdevumi KF tehniskās palīdzības projektu īstenošanai)				0,18	-0,11	-0,01
Iekšlietu ministrija	Izdevumu palielinājums, lai nodrošinātu pabalsta izmaksu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,12	-0,10	0,00
	Izdevumu palielinājums, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika periodam līdz 2019.gada 31.decembrim īstenošana" īstenošanu		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00

	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi projekta "ABC vārtu uzstādīšana Starptautiskajā lidostā "Rīga"" īstenošanai un citu ES politikas instrumentu finansēšanai)				0,02	-0,01	0,00
Izglītības un zinātnes ministrija	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ES programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšanai)				0,04	-0,03	-0,01
Zemkopības ministrija	Apropriācijas palielinājums ALTUM aizdevumu programmas īstenošanai	<i>D.3</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00
	Āfrikas cūku mēra uzraudzības un apkarošanas programmas īstenošana un Pārtikas un veterinārā dienesta kapacitātes nodrošināšana	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai)				0,07	-0,06	-0,01
Satiksmes ministrija	Tehniski precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai)		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	-0,02	0,00
Tieslietu ministrija	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu tiesnešu atalgojuma palielināšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi saskaņā ar Ministru kabineta rīkojuma Nr.572-s 3.punktu		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,07
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu izdienas pabalstu izmaksu ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	-0,02	0,00
	Papildu finansējums, lai nodrošinātu valsts garantēto uzturlīdzekļu izmaksu no Uzturlīdzekļu garantiju fonda	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi sociālajiem pabalstiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,01	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi, lai nodrošinātu valsts garantēto uzturlīdzekļu izmaksu no Uzturlīdzekļu garantiju fonda)				0,02	0,00	0,00

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Tehniskie precizējumi (t.sk. finansējuma pārrobežu sadarbības programmu darbības nodrošināšanai, projektiem un pasākumiem)				0,05	-0,03	0,00
Kultūras ministrija	Tehniskie precizējumi (t.sk. finansējuma palielinājums ERAF projektu "Infrastrukturā modernizācija", "Infrastrukturā attīstība", "Kultūras mantojuma saturs digitalizācija" un "Profesionālās kultūrizglītības mācību vides modernizēšana" īstenošanai)		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	-0,01	0,00
Veselības ministrija	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu e-veselības sistēmas darbību	<i>P.51</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu darba samaksas palielināšanu pārējam personālam, kas nav ārstniecības personas, saistībā ar valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu darba samaksas palielināšanu ārstniecības personām, tai skaitā saistībā ar pagarinātā normālā darba laika atcelšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu ārstniecības personu zemāko mēnešalgas likmes palielināšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,20	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu darba samaksas palielināšanu Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā strādājošām ārstniecības personām un neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Medikamentu pieejamība reto slimību pacientiem" īstenošanu	<i>D.3</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ERAF projektu veselības jomā īstenošanai, palielināti izdevumi kompensējamo medikamentu recepšu apmaksai)				0,03	-0,03	0,00
Prokuratūra	Palielināti izdevumi prokuroru atalgojuma nodrošināšanai	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00

Dotācija pašvaldībām	Izmaiņas pašvaldību dotācijām saskaņā ar MK 05.02.2019. sēdes protokola Nr.5 30.§ 23.punktu, kas paredz pašvaldību IIN kopā ar speciālo dotāciju ne mazāku kā 1,47 miljardu apmērā	<i>D.7</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,05	0,04	0,00
	Tehniskie precizējumi				-0,01	0,01	0,01
Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums	Tehniskie precizējumi (t.sk. pārdalītais finansējums ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai)		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,28	0,16	0,03
Labklājības ministrija	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Īpašas kopšanas pabalsta bērniem un pieaugušajiem ar invaliditāti kopš bērnības pilnveidošana" īstenošanu	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,01	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojuma kvalitātes uzlabošana" īstenošanu		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00
	Izdevumu samazinājums maternitātes pabalstiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
	Izdevumu samazinājums slimības pabalstiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,06	0,03	0,00
	Izdevumu samazinājums vecāku pabalstiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
	Izdevumu samazinājums vecuma pensijām	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,07	0,05	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ERAF īstenotajiem projektiem labklājības nozarē)				0,01	-0,01	0,00
	Citi MK lēmumi				0,06	-0,02	0,00
	Citi tehniskie precizējumi				0,01	0,00	0,00
Kopā					0,63	-0,23	0,13

*Finansējuma pārdales (t.sk., ES fondu īstenošanai, ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumiem)

Tabula 5.b.i): Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi centrālās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts*	Nodokļu veids	ESA kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2019	2020	2021
						% IKP		
Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Nelicencētā azartspēļu un izložu tirgus samazināšana	Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Nelicencētā azartspēļu un izložu tirgus samazināšana	Izložu un azartspēļu nodoklis	D.21	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,01	0,00	0,00
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,00	0,00	0,00
Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Elektroniskā darba laika uzskaitē būvniecībā	Ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi – Elektroniskā darba laika uzskaitē būvniecībā	IIN	D.5	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,00	0,00	0,00
		SOC	D.61	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,01	0,00	0,00
		SOC veselības finansēšanai	D.61	Uzkrājuma	Daļēji pieņemts	0,00	0,00	0,00
Solidaritātes nodokļa izmaiņas	Solidaritātes nodokļa izmaiņas	SOC	D.61	Uzkrājuma	Pieņemts	0,02	-0,01	0,00
No 2020.gada valsts fondēto pensiju struktūras izmaiņas	No 2020.gada valsts fondēto pensiju struktūras izmaiņas	SOC	D.61	Uzkrājuma	Pieņemts	0,00	0,08	0,05
Palielināt akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" dividendēs izmaksājamo peļņas daļu.	Palielināt akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" dividendēs izmaksājamo peļņas daļu par 2018.gadu.	Nenodokļi	D.421	Uzkrājuma	Pieņemts	0,12	-0,11	0,00
		UIN	D.5	uzkrājuma	Pieņemts	0,03	-0,03	0,00
MK 08.02.2019. sēdes protokllēmums samazināt valsts pamatbudžeta prognozējamus ieņēmumus valsts budžetā no valsts nodevas par naftas produktu drošības rezervju uzturēšanu un no PVN 2019.gadā.	MK 08.02.2019. sēdes protokllēmums samazināt valsts pamatbudžeta prognozējamus ieņēmumus valsts budžetā no valsts nodevas par naftas produktu drošības rezervju uzturēšanu un no PVN 2019.gadā.	PVN	D.2	Uzkrājuma	Pieņemts	0,00	0,00	0,00
		Nenodokļi	D.214	Uzkrājuma	Pieņemts	-0,01	0,01	0,00
Papildu finansējums veselības aprūpes darbinieku (veselības, tieslietu, izglītības, iekšlietu un	Papildu finansējums veselības aprūpes darbinieku (veselības, tieslietu, izglītības, iekšlietu un	IIN	D.5	Naudas plūsmas	Pieņemts	0,01	0,00	0,00
		SOC	D.61	Naudas	Pieņemts	0,06	0,00	0,00

labklājības nozares jomā (strādājošiem) darba samaksas paaugstināšanai	labklājības nozares jomā (strādājošiem) darba samaksas paaugstināšanai			plūsmas					
		SOC veselības finansēšanai	D.61	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
		PVN	D.2	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
Papildu finansējums algu palielināšanai tiesnešiem un prokuroriem, izdienas piemaksu nodrošināšanai KNAB un izdienas pabalsts pēc katriem 5 nepārtrauktas izdienas gadiem IeM amatpersonām	Papildu finansējums algu palielināšanai tiesnešiem un prokuroriem, izdienas piemaksu nodrošināšanai KNAB un izdienas pabalsts pēc katriem 5 nepārtrauktas izdienas gadiem IeM amatpersonām	IIN	D.5	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
		SOC	D.61	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,04	-0,03	0,00
		SOC veselības finansēšanai	D.61	Naudas plūsmas	Pieņemts		0,00	0,00	0,00
Citi pasākumi kopā							0,01	0,00	0,00
						Kopā	0,30	-0,09	0,04

Izmaiņas 2019.gadā sakarā ar fiskālo prognožu aktualizēšanu pēc 2018.gada oktobrī iesniegtā budžeta plāna projekta t.sk.:							2019
<i>Nodokļu korekcija atbilstoši EKS metodoloģijai</i>							0,03
<i>Nenodokļu ieņēmumu korekcija atbilstoši EKS metodoloģijai⁴</i>							0,23
<i>ES fondu korekcija atbilstoši EKS metodoloģijai</i>							0,04
<i>Pašu ieņēmumi</i>							0,04
<i>Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi</i>							0,06
						Kopā	0,40

⁴ t.sk. korekcija 2018. gada novembrī valsts budžetā saņemtajiem ieņēmumiem no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas, kas atbilstoši EKS principiem tiek attiecināti uz 2019.gada ieņēmumiem.

Tabula 5.b.ii): Diskrecionārie izdevumi pasākumi centrālās valdības budžetā

	Pasākumu saraksts	ESA kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
					2019	2020	2021
					% no IKP		
Aizsardzības ministrija	Palielināts finansējums būvniecības projektu īstenošanai	<i>P.51</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Tehniskie precizējumi* (t.sk. izdevumi Nacionālo bruņoto spēku uzturēšanai, izdevumi NATO investīciju projektiem)				0,05	-0,05	0,00
Ekonomikas ministrija	Palielināti izdevumi, lai ALTUM turpinātu mājokļu atbalsta programmas īstenošanu	<i>D.3</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00
	Samazināts finansējums naftas produktu rezervju uzturēšanai saistībā ar nodevas samazināšanu	<i>D.2</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,01	0,00
Finanšu ministrija	Palielināti izdevumi atbilstoši MK 08.11.2018 rīkojumam Nr.597-s		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,04
	Palielināts finansējums prioritārā pasākuma "Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika periodam līdz 2019.gada 31.decembrim īstenošana" īstenošanai		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ERAF avansa, starpposma un noslēguma maksājumiem, palielināti izdevumi KF tehniskās palīdzības projektu īstenošanai)				0,18	-0,11	-0,01
Iekšlietu ministrija	Izdevumu palielinājums, lai nodrošinātu pabalsta izmaksu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,12	-0,10	0,00
	Izdevumu palielinājums, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika periodam līdz 2019.gada 31.decembrim īstenošana" īstenošanu		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00

	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi projekta "ABC vārtu uzstādīšana Starptautiskajā lidostā "Rīga"" īstenošanai un citu ES politikas instrumentu finansēšanai)				0,02	-0,01	0,00
Izglītības un zinātnes ministrija	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ES programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšanai)				0,04	-0,03	-0,01
Zemkopības ministrija	Apropriācijas palielinājums ALTUM aizdevumu programmas īstenošanai	<i>D.3</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00
	Āfrikas cūku mēra uzraudzības un apkarošanas programmas īstenošana un Pārtikas un veterinārā dienesta kapacitātes nodrošināšana	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai)				0,07	-0,06	-0,01
Satiksmes ministrija	Tehniski precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai)		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	-0,02	0,00
Tieslietu ministrija	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu tiesnešu atalgojuma palielināšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi saskaņā ar Ministru kabineta rīkojuma Nr.572-s 3.punktu		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,07
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu izdienas pabalstu izmaksu Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	-0,02	0,00
	Papildu finansējums, lai nodrošinātu valsts garantēto uzturlīdzekļu izmaksu no Uzturlīdzekļu garantiju fonda	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi sociālajiem pabalstiem	<i>D.6</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,01	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi, lai nodrošinātu valsts garantēto uzturlīdzekļu izmaksu no Uzturlīdzekļu garantiju fonda)				0,02	0,00	0,00
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Tehniskie precizējumi (t.sk. finansējuma pārrobežu sadarbības programmu darbības nodrošināšanai, projektiem un pasākumiem)				0,05	-0,03	0,00

Kultūras ministrija	Tehniski precizējumi (t.sk. finansējuma palielinājums ERAF projektu "Infrastruktūras modernizācija", "Infrastruktūras attīstība", "Kultūras mantojuma saturs digitalizācija" un "Profesionālās kultūrizglītības mācību vides modernizēšana" īstenošanai)		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	-0,01	0,00
Veselības ministrija	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu e-veselības sistēmas darbību	<i>P.51</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu darba samaksas palielināšanu pārējam personālam, kas nav ārstniecības personas, saistībā ar valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu darba samaksas palielināšanu ārstniecības personām, tai skaitā saistībā ar pagarinātā normālā darba laika atcelšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu ārstniecības personu zemāko mēnešalgas likmes palielināšanu	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,20	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu darba samaksas palielināšanu Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā strādājošām ārstniecības personām un neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Medikamentu pieejamība reto slimību pacientiem" īstenošanu	<i>D.3</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	-0,01	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ERAF projektu veselības jomā īstenošanai, palielināti izdevumi kompensējamo medikamentu recepšu apmaksai)				0,03	-0,03	0,00
Prokuratūra	Palielināti izdevumi prokuroru atalgojuma nodrošināšanai	<i>D.1</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00
Dotācija pašvaldībām	Izmaiņas pašvaldību dotācijām saskaņā ar MK 05.02.2019. sēdes protokola Nr.5 30.§ 23.punktu, kas paredz pašvaldību IIN kopā ar speciālo dotāciju ne mazāku kā 1,47 miljardu apmērā	<i>D.7</i>	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,05	0,04	0,00

	Tehniskie precizējumi				-0,01	0,01	0,01
Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums	Tehniskie precizējumi (t.sk. pārdalītais finansējums ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai)		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,28	0,16	0,03
Labklājības ministrija	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Īpašas kopšanas pabalsta bērniem un pieaugušajiem ar invaliditāti kopš bērnības pilnveidošana" īstenošanu	D.6	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,01	0,00
	Palielināti izdevumi, lai nodrošinātu prioritārā pasākuma "Ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojuma kvalitātes uzlabošana" īstenošanu		Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00
	Izdevumu samazinājums maternitātes pabalstiem	D.6	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
	Izdevumu samazinājums slimības pabalstiem	D.6	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,06	0,03	0,00
	Izdevumu samazinājums vecāku pabalstiem	D.6	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
	Izdevumu samazinājums vecuma pensijām	D.6	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,07	0,05	0,00
	Tehniskie precizējumi (t.sk. palielināti izdevumi ERAF īstenotajiem projektiem labklājības nozarē)				0,01	-0,01	0,00
	Citi MK lēmumi				0,06	-0,02	0,00
	Citi tehniskie precizējumi				0,01	0,00	0,00
Kopā					0,63	-0,23	0,13

*Finansējuma pārdales (t.sk., ES fondu īstenošanai, ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumiem)

Tabula 5.c: Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vietējās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts*	Nodokļu veids	ESA kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2019	2020	2021
						% IKP		
Papildu finansējums veselības aprūpes darbinieku (veselības, tieslietu, izglītības, iekšlietu un labklājības nozares jomā strādājošiem) darba samaksas paaugstināšanai	Papildu finansējums veselības aprūpes darbinieku (veselības, tieslietu, izglītības, iekšlietu un labklājības nozares jomā strādājošiem) darba samaksas paaugstināšanai	IIN	D.5	Naudas plūsmas	Pieņemts	0,03	0,00	0,00
Papildu finansējums algu palielināšana tiesnešiem un prokuroriem, izdienas piemaksu nodrošināšanai KNAB un izdienas pabalsts pēc katriem 5 nepārtrauktas izdienas gadiem IeM amatpersonām	Papildu finansējums algu palielināšana tiesnešiem un prokuroriem, izdienas piemaksu nodrošināšanai KNAB un izdienas pabalsts pēc katriem 5 nepārtrauktas izdienas gadiem IeM amatpersonām	IIN	D.5	Naudas plūsmas	Pieņemts	0,02	-0,01	0,00
Citi ēnu ekonomikas mazinošie pasākumi						0,01	0,00	0,00
Kopā						0,06	-0,02	0,00

Tabula 6.a Valstu specifiskās rekomendācijas

CSR Nr.	Pasākumi	Apraksts
1	<p>2019.gadā sasniegt VTM, ņemot vērā pielaižu saistībā ar strukturālo reformu īstenošanu, attiecībā uz kurām ir piešķirta pagaidu novirze.</p> <p>Samazināt nodokļus zema atalgojuma saņēmējiem, novirzot nodokļus uz citiem avotiem, jo īpaši kapitālu un īpašumu, un uzlabojot nodokļu saistību izpildi.</p>	<p>Lai arī ir dažādas metodoloģijas izlaižu starpību aprēķināšanā un atsevišķu pasākumu atzīšana par vienreizējiem pasākumiem, Latvija ir ievērojusi rekomendācijā noteikto, ka 2019.gadā tā nenovirzīsies no VTM, kas ir -1% no IKP ne vairāk, kā atļautā novirze veselības aprūpes sistēmas reformai, kas ir 0,5% no IKP. Līdz ar to Latvijas 2019. gada budžeta strukturālais deficīts nedrīkst pārsniegt 1,5% no IKP.</p> <p>Saskaņā ar Latvijas pašas izmantotajiem izlaižu starpības aprēķiniem (0,94% no IKP) un vienreizējiem pasākumiem, kas ir -0,45% no IKP un ietver -0,51% no IKP nodokļu reformas īslaicīgo neto ieņēmumu kritumu un 0,06 % no IKP no ieņēmumiem par papildus emisiju kvotu izsolē gūtajiem ieņēmumiem, 2019.gada strukturālais deficīts ir 0,45%. $(-0.54-0,94*0,38-(-0,45)) = -0,45$.</p> <p>Saskaņā ar EK izmantotajiem izlaižu starpības novērtējumiem (pēc neoficiāli komunicētiem datiem 2019.gadā tā tiek vērtēta 2.0 % no IKP) un ņemot vērā, ka EK neatzīs nodokļu reformas īslaicīgi neto ieņēmumu kritumu par vienreizējo pasākumu un pat, pieņemot maksimāli piesardzīgo pieeju attiecībā uz emisijas kvotu ieņēmumu uzskaiti, saskaņā ar kuru viss ieņēmumu apjoms (0,2% no IKP) tiek atzīts par vienreizējo pasākumu, Latvija joprojām izpilda strukturālās bilances nosacījumu. $((-0.54-2,0*0,38-0.2) = -1,5)$.</p> <p>Skat. NRP</p> <p>2019.gadā veiktās izmaiņas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paaugstināts ienākumu sliekšnis, kam piemēro progresīvo IIN likmi 31,4% apmērā, t.i. ienākumiem virs 62 800 <i>euro</i> gadā (2018.gadā – virs 55 000,01 <i>euro</i> gadā); • atbilstoši jau iepriekš apstiprinātajam grafikam, 2019.gadā paaugstināts diferencētais ar IIN neapliekamais minimums – uz 230 <i>euro</i> mēnesī (2018.gadā – 200 <i>euro</i> mēnesī); • atbilstoši jau iepriekš apstiprinātajam grafikam, 2019.gadā paaugstināts atvieglojums par apgādībā esošu personu uz 230 <i>euro</i> mēnesī (2018.gadā – 200 <i>euro</i> mēnesī); <p>atbilstoši jau iepriekš apstiprinātajam grafikam, 2019.gadā paaugstināts neapliekamais minimums pensionāriem uz 270 <i>euro</i> mēnesī (2018.gadā – 250 <i>euro</i> mēnesī).</p>

2	<p>Uzlabot minimālo ienākumu pabalstu, minimālo vecuma pensiju un cilvēkiem ar invaliditāti paredzētā ienākumu atbalsta adekvātumu.</p> <p>Uzlabot profesionālās izglītības un</p>	<p>Skat. NRP No 2019.gada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam tiek piešķirts pabalsts 50% apmērā no mirušajam laulātajam piešķirtās pensijas • apbedīšanas pabalsta apmērā iekļauj arī piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim, ja šāda piemaksa bija piešķirta mirušajam pensijas saņēmējam; • vecuma pensijām, kas aprēķinātas par 45 un vairāk gadu lielu apdrošināšanas stāžu, pensiju indeksācijā piemēros faktisko patēriņa cenu indeksu un 80% (70% vietā) no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem; • piemaksas apmēru par vienu apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim, oktobrī pārskatīs, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 50% no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem; • apdrošināšanas stāžā tiek iekļauts dienests PSRS armijā par periodu līdz 1996.gadam. <p>Lai palielinātu atbalstu personām ar invaliditāti, 2019.gada budžeta projektā ir paredzēta īpašas kopšanas pabalsta apmēra palielināšana no 2019.gada 1.jūlija par 100 <i>euro</i> /mēnesī (no 213.43 <i>euro</i> /mēnesī uz 313.43 <i>euro</i> /mēnesī):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bērniem ar invaliditāti, kuriem noteiktas indikācijas īpašai kopšanai un 2) personām ar I invaliditātes grupu, kurām noteiktas indikācijas īpašas kopšanas nepieciešamībai un kurām invaliditātes cēlonis ir "slimība no bērnības".
---	--	---

<p>apmācības atbilstību darba tirgus prasībām un veicināt mazkvalificētu darba ņēmēju un darba meklētāju prasmju pilnveidi.</p> <p>Uzlabot veselības aprūpes sistēmas pieejamību, kvalitāti un izmaksu lietderību</p>	<p>Turpinās profesionālās izglītības satura reforma, kas nodrošina pāreju no priekšmetos balstītā profesionālās izglītības mācību satura uz mācīšanās rezultātos balstītu, kā arī ievieš modulāro pieeju profesionālās izglītības programmu īstenošanā., kura ietvaros līdz 2021.gada 31.decembrim ir paredzēta nozaru kvalifikāciju sistēmas pilnveide, ietvaros, lai izstrādātu mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošu profesionālās izglītības saturu un nodrošinātu profesionālās izglītības atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvar-struktūrai. Projekta mērķa sasniegšanai plānotais attiecināmais finansējums ir 12,9 milj. <i>euro</i>, t.sk. ESF finansējums 11 milj. <i>euro</i> un valsts budžeta līdzfinansējums – 1,9 milj. <i>euro</i>. Projektu īsteno Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, biedrību "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome" un IKVD.</p> <p>8.5.3. SAM “Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi” projekta “Profesionālās izglītības iestāžu efektīva pārvaldība un personāla kompetences pilnveide” ietvaros notiek modulāro izglītības programmu aprobācijas semināri, kā arī regulāri tiek sniegtas konsultācijas profesionālās izglītības iestāžu pārstāvjiem par profesionālās izglītības satura aktualizēšanu pārejai uz sasniedzamajiem rezultātiem un kompetencēs balstītām modulārajām programmām.</p> <p>2016./2017. mācību gadā tika uzsākta 30 modulāro programmu aprobācija, t.sk. 12 profesionālajās kvalifikācijās. Pašlaik modulāro profesionālās izglītības programmu aprobācija notiek 27 IZM padotībā esošajās profesionālās izglītības iestādēs, kopumā aprobējot 133 modulārās profesionālās izglītības programmas.</p> <p>SAM. 8.5.3 projekta ietvaros tiek organizēti profesionālās pilnveides kursi pedagogiem par modulārajām profesionālās pilnveides programmām, to izstrādi un ieviešanu.</p> <p>Vienlaikus tiek pārskatīti normatīvie dokumenti profesionālās izglītības satura reformu īstenošanai un rezultātu ieviešanai.</p> <p>Pateicoties 2017.gadā iesāktajiem un 2018.gadā turpinātajiem veselības reformas pasākumiem 2018.gada 1.pusgada dati liecina, ka sekundāro ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu faktiskais rindu garuma samazinājums, kas ir izveidojies papildus piešķirtā tiešā finansējuma ietekmē uz veselības aprūpes pakalpojumu pieprasījumu, notiek lēnāk salīdzinot ar datiem, kas pieejami pirms reformas uzsākšanas, jo novērojama pacientu uzvedības maiņa: rindā ienāk tie Latvijas iedzīvotāji, kuri rindu, attāluma vai finanšu dēļ līdz šim nav saņēmuši veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī notiek daļas pacientu pārvirzīšanās no maksas pakalpojumiem uz valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sektoru. Šīs divas iedzīvotāju grupas papildus finansējuma tiešai ietekmei palielina pieprasījumu pēc valsts apmaksātas veselības aprūpes, vienlaikus samazinot to pacientu skaitu, kuri līdz šim nav varējuši saņemt veselības aprūpes pakalpojumus.</p> <p>Uz 2018.gada 1.jūliju pacientu gaidīšanas rindas uz speciālistu konsultācijām ir samazinājušās vidēji līdz 84,65 dienām salīdzinājumā ar situāciju pirms reformu uzsākšanas, kad</p>
---	--

vidējais gaidīšanas laiks bija līdz 100,48 dienām. 2018.gada 1.pusgadā rindu samazinājums nodrošināts par **15,75%** no sākotnējā rindu apjoma, savukārt rindu samazinājums bez pacientu uzvedības maiņas nodrošināts **27,80%** apmērā.

Uz 2018.gada 1.jūliju pacientu gaidīšanas **rindas uz ambulatorajiem izmeklējumiem un terapiju ir samazinājušās** vidēji līdz 36,83 dienām salīdzinājumā ar situāciju pirms reformu uzsākšanas, kad vidējais gaidīšanas laiks bija līdz 40,39 dienām. 2018.gada 1.pusgadā rindu samazinājums nodrošināts par **8,81%** no sākotnējā rindu apjoma, savukārt rindu samazinājums bez pacientu uzvedības maiņas nodrošināts **21,85%** apmērā.

Uz 2018.gada 1.jūliju pacientu gaidīšanas **rindas uz dienas stacionārā sniegtajiem pakalpojumiem ir samazinājušās** vidēji līdz 148,50 dienām salīdzinājumā ar situāciju pirms reformu uzsākšanas, kad vidējais gaidīšanas laiks bija līdz 407 dienām. 2018.gada 1.pusgadā rindu samazinājums nodrošināts par **63,51%** no sākotnējā rindu apjoma, savukārt rindu samazinājums bez pacientu uzvedības maiņas nodrošināts **68,73%** apmērā.

Uz 2018.gada 1.jūliju pacientu gaidīšanas **rindas uz ambulatorās rehabilitācijas pakalpojumiem ir samazinājušās** vidēji līdz 294,80 dienām salīdzinājumā ar situāciju pirms reformu uzsākšanas, kad vidējais gaidīšanas laiks bija līdz 500,2 dienām. Ņemot vērā ievērojamo rindu garumu uz rehabilitācijas pakalpojumiem rindu samazinājums ir ļoti būtisks pieejamības uzlabojums pacientiem. **41,06%** rindu samazinājums saīsinājis gaidīšanas rindu vairāk kā par aptuveni 7 mēnešiem, savukārt rindu samazinājums bez pacientu uzvedības maiņas nodrošināts **49,49%** apmērā.

Ar Ministru kabineta 2018.gada 18.decembra sēdes lēmumu (prot. Nr.60, 88.§) tika atbalstīts papildus finansējums:

- darba samaksas pieaugumam ārstniecības personām, tai skaitā rezidenti, pārējam personālam valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanai, kas nav ārstniecības personas (integrēšanai tarifos), reģistru uzturēšanā un metodiski organizatoriskā darbā iesaistītām ārstniecības personām un neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem 2019.gadam un turpmāk ik gadu 83 315 880 *euro* apmērā;

- papildu finansējumu plānotajam darba samaksas pieaugumam Veselības ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Labklājības ministrijas un IZM, citu budžeta resoru padotības iestāžu ārstniecības personām, uz kurām ir attiecināms Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteiktās mēnešalgu grupu maksimālās mēnešalgas, tai skaitā saistībā ar pagarinātā normālā darba laika atcelšanu, un Labklājības ministrijas līgumorganizāciju, kuras sociālos pakalpojumus sniedz uz līguma par valsts pārvaldes deleģēto funkciju izpildi vai publiskā iepirkuma pamata, ārstniecības personām, kuras sniedz valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus, darba samaksas palielināšanai 2019.gadam un turpmāk ik gadu 4 167 828 *euro* apmērā;

- Ar Ministru kabineta 2019.gada 5.februāra sēdes lēmumu ir apstiprināta precizētā Veselības

		<p>ministrijas budžeta bāze 2019.2021.gadam, atbilstoši Satversmes tiesas 2018.gada 15.maija spriedumu lietā Nr.2017–15–01 nolemtajam, par veicamo pārdali no budžeta resora “ 74.Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” 08.00.00 programmā “Veselības aprūpes sistēmas reformas ieviešanas finansējums” 2019.gadā 11 297 326 <i>euro</i> <u>apmērā 2020.gadā un turpmāk ik gadu 16 097 729 <i>euro</i> apmērā, lai nodrošinātu pakāpenisku atteikšanos no pagarinātā normālā darba laika:</u></p> <p>– veselības aprūpes sistēmas reformas ieviešanai atbilstoši EK pieļautajai deficīta atkāpei 2019.gadam budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 08.00.00 programmā "Veselības aprūpes sistēmas reformas ieviešanas finansējums" rezervēts finansējums 154 205 000 <i>euro</i> apmērā, tai skaitā: 114 224 007 <i>euro</i>, lai turpinātu 2018.gadā uzsāktu pasākumu īstenošanu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai, un 39 980 993 <i>euro</i>, lai nodrošinātu jaunu pasākumu īstenošanu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai. Piešķirto finansējumu reformu ieviešanai 2019.gadā tiek plānots novirzīt <u>veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai (ambulatoriem un stacionāriem pakalpojumiem), primārai veselības aprūpei, onkoloģisko saslimšanu diagnostikas un ārstēšanas pieejamības uzlabošanai, infekcijas slimību izplatības mazināšanai, sirds–asinsvadu programmai, ārstniecības iestāžu reformai, rehabilitācijas pakalpojumu stratēģiskajam iepirkumam, kā arī vides uzlabošanai un infrastruktūras efektīvizēšanai.</u></p> <p>2018.gada oktobrī Nacionālais veselības dienests noslēdza medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu stratēģisko iepirkumu. 2019.gadā Nacionālais veselības dienests plāno uzsākt psihiskās veselības aprūpes pakalpojumu stratēģisko iepirkumu.</p>
3	<p>Uzlabot publiskā sektora efektivitāti, jo īpaši attiecībā uz pašvaldībām un valsts uzņēmumiem.</p> <p>Stiprināt valsts pārvaldes pārskatbildību, aizsargājot trauksmes cēlējus, novēršot interešu konfliktus un ņemot vērā iepriekšējo maksātnešpējas procesu</p>	<p>2018.gada 4.jūlijā Eiropas Padomes Moneyval komitejas plenārsēdē apstiprinātajā 5.kārtas ziņojumā Latvijas spēja novērst juridisko personu un juridisko veidojumu izmantošanu noziedzīgiem nolūkiem novērtēta kā zema. Moneyval efektivitātes stiprināšanai minētajā jomā noteica virkni rekomendāciju, kuru ieviešanai nepieciešamos pasākumus Latvijas valdība nostiprināja 2018.gada 11.oktobrī apstiprinot pasākumu plānu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laikposmam līdz 2019.gada 31.decembrim. Lai novērstu juridisko personu ar augstāko riska pakāpi izmantošana noziedzīgiem mērķiem un nodrošinātu prasībām atbilstošu juridisko personu patieso labuma guvēju informācijas reģistrāciju un pieejamību, minētais pasākumu plāns paredz vairākus uzdevumus, kuriem nepieciešams papildus finansējums valsts budžetā un, kas palielinās publiskā sektora efektivitāti un atbildību, tai skaitā tostarp vienkāršojot arī administratīvās reģistrācijas procedūras Uzņēmumu reģistrā. Lielāks uzņēmējdarbības vides caurspīdīgums veicinās tās drošību un mazinās juridisko personu izmantošanas iespējas noziedzīgiem nolūkiem.</p> <p>Paredzēts, ka modernizējot Uzņēmumu reģistra sniegtos pakalpojumus, tiks radīti inovācijās balstīti e–pakalpojumi, vienlaikus radot arī stingrākas iesniegtās informācijas pārbaudes. Ērtas datu ievades un vairumā gadījumu – automatizētas, tūlītējas informācijas pārbaudes, rezultātā tiks paātrināts uzņēmumu reģistrācijas process, kā arī samazināts atlikšanas lēmumu skaits. Papildus, paralēli</p>

izvērtēšanas rezultātus.	nostiprinot plašākas Uzņēmumu reģistra tiesības, tiks rasti resursi un kompetence padziļinātāk pārbaudīt iesniegto informāciju par patiesajiem labuma guvējiem, tādejādi palielinot publiskā sektora atbildību par privātajam sektoram klientu izpētei nepieciešamās informācijas kvalitāti. Tāpat nolūkā veicināt juridisko personu, kas reģistrētas Latvijā, caurspīdīgumu un uzlabot likuma subjektiem pieejamību klientu izpētes veikšanai nepieciešamajai informācijai, paredzēts, ka no 2020.gada Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros publiski pieejamās informācijas izsniegšanas funkcija varētu tikt segta no valsts budžeta līdzekļiem, nodrošinot privātajam sektoram tās pieejamību bez maksas.
--------------------------	--

Tabula 6.b ES Stratēģijas noteiktie mērķi attiecībā uz izaugsmi un darbu

Nacionālie 2020 mērķi	Pasākumi	Apraksts
Nacionālais 2020 nodarbinātības mērķis (73,0%)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezdarbnieku apmācību pasākumu pilnveidošana; 2. Atbalsta pasākumu jauniešu bezdarba mazināšanai īstenošana; 3. Ilgstošo bezdarbnieku un sociālās palīdzības klientu efektīva atgriešana darba tirgū un atbalsts reģionālajai mobilitātei; 4. Gados vecāko iedzīvotāju darbības saglabāšana un nodarbinātības sekmēšana; 5. Nodarbinātības dienesta darba efektivizācija; 6. Pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības sekmēšana. 	Skat. NRP
Nacionālais 2020 P&A mērķis (1,5% no IKP)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ZTAI nozares konkurētspējas paaugstināšana; 2. ZTAI nozares sasaiste ar sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām; 3. ZTIA nozares efektīva pārvaldība; 4. Atbalsts inovatīvu komersantu 	Zinātnes politikā ir veiktas būtiskas reformas kopš 2014.gada – ir konsolidētas zinātniskās institūcijas, nosacījumi zinātnes bāzes finansējuma piešķiršanai atspoguļo politikas nostādnes– tiek ņemts vērā piesaistītais finansējums no komersantiem, no starptautiskajiem projektiem u.c. ES Struktūrfondu ieguldījumi tiek mērķtiecīgi veikti labākajās zinātniskajās institūcijās, kā arī tiek īstenotas grantu programmas – praktiskās ievirzes pētījumi (1.1.1.1.pasākums “Praktiskās ievirzes pētījumi”), pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts (1.1.1.2.pasākums “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts”), arī programmas “Inovācijas granti

	<p>attīstībai; 5.Sabiedrības izpratnes veicināšana, zinātnes un inovācijas popularizēšana.</p>	<p>studentiem” uzsākšana (1.1.1.3.pasākums “Inovācijas granti studentiem”). Vienlaicīgi, saskaņā ar jaunākiem CSP datiem, nacionālais finansējums pētniecībai 2017.gadā ir 0,51% no IKP, kas ir otrs zemākais rādītājs ES valstu vidū.</p> <p>2018.gadā tika uzsākta jauna Fundamentālo un lietišķo pētījumu programma. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu, programmai paredzētais ikgadējais finansējums tika palielināts no 4,4 milj. <i>euro</i> uz 9,5 milj. <i>euro</i>.</p> <p>FLP programmas mērķis ir radīt jaunas zināšanas un tehnoloģiskās atziņas visās zinātņu nozaru grupās. Programmas ietvaros finansējumu piešķir projektiem, pamatojoties uz atklāta konkursa rezultātiem atbilstoši MK 2017.gada 12.decembra noteikumiem Nr. 725 “Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība”. Programmu īsteno Latvijas Zinātnes padome, savukārt projektam piešķirtā finansējuma administrēšanu nodrošina Studiju un zinātnes padome. Projektus izvērtē atbilstoši Apvārsnis 2020 principiem. 2018.gadā tika īstenoti 2 projektu konkursi. Turpmāk projektu konkursus paredzēts organizēt katru gadu.</p> <p>(1) 2018.gadā tika sasniegts 2020.gada ZTAI mērķis samazināt valsts finansēto zinātnisko institūciju skaitu no 40 uz 20. 2018.gadā no valsts budžeta tika finansēta 21 zinātniskā institūcija. Sasniedzot šo mērķi, sākot ar 2019.gadu pētniecības un attīstības rīcībpolitikas fokuss nav institucionāla konsolidācija, bet gan pētniecības kapacitātes stiprināšana šajā 21 zinātniskajā institūcijā. Šobrīd zinātnes bāzes finansējums tiešā veidā veicina resursu koncentrāciju un institucionālu konsolidāciju (finansējot tikai labākās zinātniskās institūcijas).</p> <p>2018.gadā IZM uzsāka sagatavošanos 2019.gada zinātnisko institūciju starptautiskajam novērtējumam. Novērtējuma norises ietvars tika apstiprināts ar 2.10.2018. MK noteikumiem Nr. 619 "Zinātnisko institūciju darbības starptautiskā novērtējuma organizēšanas kārtība". Pavadošais protokollēmums, (2.10.2018. MK protokols Nr.45 §23) deleģē IZM pārskatīt turpmākā pētniecības un attīstības publiskā finansējuma sasaisti ar novērtējuma rezultātiem, tajā skaitā bāzes finansējuma piešķiršanas principus.</p> <p>Latvijas dalībnieki – zinātnieki, augstskolas, zinātniskās institūcijas, uzņēmēji u.c. – sadarbībā ar citu valstu pārstāvjiem sekmīgi piedalās ES pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju programmās (Septītā ietvarprogramma, programma “Apvārsnis 2020”, EURATOM, EUROSTARS 2, EUREKA, BONUS, ECSEL, IMI, un COST), saņemot augstus novērtējumus konkursos iesniegtajiem projektu pieteikumiem. Lai sniegtu atbalstu šo projektu īstenošanai Latvijā, pakāpeniski tika palielināts pieejamā finansējuma apmērs valsts budžeta programmas 70.00.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammas 70.06.00 “Dalība Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiju attīstības</p>
--	--	---

programmās” ietvaros. IZM ir lūgusi MK palielināt finansējuma apmēru minētajai programmai arī 2018. – 2020.gadam kopā 16 250 903 *euro* apmērā, t.sk. 2017. gadam – 5 114 572 *euro*, 2018.gadam – 4 578 777 *euro*, 2019.gadam – 3 778 777 *euro*, 2020.gadam un turpmāk ik gadu – 2 778 777 *euro*.

2017.–2018.gadu periodā Latvija ir pievienojusies piecām Kopējās programmēšanas iniciatīvām: JPI UE, JPI WATER, JPI CH, JPI FACCE, JPI HDHL. Tādējādi Latvijas zinātnieki un institūcijas iekļāvušās kopējā programmēšanas procesā, dodot savus priekšlikumus Kopējās programmēšanas iniciatīvu Stratēģiskajām Pētniecības un Inovācijas Dienaskārtībām, kā arī nacionālā līmenī apspriest šīs Eiropas kopējās dienaskārtības.

(2) 2018.gada 21.jūnijā pieņemtie grozījumi Zinātniskās darbības likumā ļauj īstenot un finansēt valsts pētījumu programmas visām nozaru ministrijām. 2018.gadā tika uzsāktas trīs jaunas valsts pētījumu programmas: divas IZM “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” (kopējais programmai paredzētais finansējums ir 3,1 milj. *euro* 3 gadiem) un “Latviešu valoda” (kopējais programmai paredzētais finansējums ir 3,1 milj. *euro* 3 gadiem) un viena EM ‘Energētika” (kopējais programmai paredzētais finansējums ir 6 milj. *euro* 3 gadiem).

ES fondu Pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju prioritārā virziena apakškomitejā prezentēts sākotnējais studentu inovāciju grantu programmas modelis 1.1.1.3.pasākuma “Inovācijas granti studentiem” ietvaros, kā arī notikušas vairākas diskusijas ar uzņēmumu, t.sk. *start-up*, darba devēju organizāciju un zinātnisko institūciju pārstāvjiem par programmas ieviešanas nosacījumiem. 2018.gadā ir noslēdzies konkurss, šobrīd notiek izvērtēšana.

(3) Turpinās 2015.gadā uzsāktā RIS3 monitoringa sistēmas ieviešana un īstenošana, sākot pakāpenisko gatavoties nākošā perioda (2021 – 2017) RIS3 ieviešanai. Skat. NRP.

Ir veikts ZTAI un RIS3 starpposma (laika periods no 2014. līdz 2016.gadam) izvērtējums (informatīvais ziņojums "Viedās specializācijas stratēģijas monitorings", kurā ir ietverta informācija par Latvijas ekonomikas attīstības tendencēm, mērķiem un izaicinājumiem, RIS3 programmu un pasākumu īstenošanas gaitu un virzību uz mērķu sasniegšanu, kā arī RIS3 rādītāju analīze un turpmāko pasākumu plāns. Šobrīd tiek strādāts pie RIS3 monitoringa sistēmas tālākas attīstības un 2019.gada jūnijā tiks Ministru kabinetā iesniegts 2. RIS3 monitoringa ziņojums, kurš analizēs ieviešanas progresu starp 2014.–2017.gadu, tajā skaitā apskatot RIS3 specializācijas jomu attīstības progresu detalizētā mikro līmeņa analīzē kā arī šajā ziņojumā tiks iezīmēti galvenie potenciāli veicamie uzdevumi, saistībā ar RIS3 pārvaldību un tālāko attīstību nākamajā (2021–2027) plānošanas periodā.

(4) Atbildīgā institūcija – EM, FM

(5) 2018.gadā pirmoreiz notika mērķtiecīga komunikācijas kampaņa zinātnes popularizēšanai, kura īstenota 1.1.1.5. pasākuma “Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās” ietvaros. Apstiprināti un stājušies spēkā MK noteikumi par 1.1.1.5.pasākuma “Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās” īstenošanu. Tā ietvaros paredzēts stiprināt Latvijas pētniecības un attīstības interešu pārstāvniecību programmas "Apvārsnis 2020" programmkomitejās un citās starptautiskās programmās; nacionāla līmeņa pasākumi starptautiskās sadarbības tīklu paplašināšanai, tostarp sadarbība ar Latvijas diasporu ārvalstīs.

Pasākums 1.2.1.1. “Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros” (64,3 milj. *euro*) finansē privātā un zinātnes sektora sadarbības pētniecības projektus, lai veiktu lietišķos pētījumus industrijas vajadzībām. 1.projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros tika pabeigti 138 pētniecības projekti par kopējo ERAF finansējumu 47,5 milj. *euro* (t.sk., 21,9 milj. *euro* piesaistītās privātā sektora investīcijas). Kopumā programmas rezultāti ir ļoti pozitīvi ar rekomendāciju veidot starpnozaru sadarbības pētniecības projektus.

Pasākums 1.2.1.4. “Jaunu produktu ieviešana ražošanā” (60 milj. *euro*) tika izstrādāts ar mērķi veicināt komersantu produktivitātes un konkurētspējas paaugstināšanu, izstrādājot un ieviešot ražošanā jaunus produktus un tehnoloģijas, kā arī palielinot privātā sektora ieguldījumus pētniecībā, attīstībā un inovācijās atbilstoši Viedās specializācijas stratēģijai. Atbalsts tiek piešķirts komersantiem eksperimentālu tehnoloģiju izgatavošanai vai iegādei, kā arī uzstādīšanai un testēšanai reālā ražošanas vidē, veicot saimniecisko darbību no ceturtā līdz astotajam tehnoloģiju gatavības (TRL4–8) līmenim. Pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros (12.07. – 12.09.2016.) tika apstiprināti 17 projekti par kopējo ERAF summu 25,8 milj. *euro*. Otrās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros (21.11. – 12.04.2018.) tika iesniegts 51 projekta pieteikums un šobrīd joprojām notiek to projektu izvērtēšanas process. Otrās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros plānots apstiprināt ap 20 projektiem par kopējo ERAF finansējumu 34,2 milj. *euro*. Kopumā programmas ietvaros līdz 2022.gadam plānots atbalstīt vismaz 30 uzņēmumus jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei. Vienlaikus, plānots piesaistīt vismaz 10,5 milj. *euro* privātā sektora investīcijas P&A aktivitātēm.

1.2.1.2. pasākums "Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai". Tehnoloģiju pārneses programmas ietvaros Vaučeru atbalsta pasākuma uzsaukums tika publicēts 2017.gada februārī, ar pieejamo finansējumu 4 milj. *euro* apmērā. Inovāciju vaučeru mērķis ir veicināt inovācijas aktivitāti sīkajos (mikro), mazajos, vidējos un lielajos komersantos, atbalstot jaunu vai būtiski uzlabotu produktu vai tehnoloģiju attīstību. Līdz 2018.gada beigām atbalsts tika sniegts 27 inovāciju vaučeru pieteikumiem.

Kopš 2016.gada beigām ir ieviests īpašs jaunuzņēmumu atbalsta likums, un ar jaunajiem

grozījumiem, kas stājās spēkā pagājušajā gadā, atbalsta instrumenta darbības joma ir paplašināta. Konkrētais jaunuzņēmumu darbības atbalsta likums paredz nodokļu atvieglojumus un grantus augsti kvalificētu komandas dalībnieku piesaistīšanai jaunizveidotajiem uzņēmumiem, sākot no 2017.gada janvāra. Papildus ir pieejami 3 jauni akcelerācijas fondi (Overkill Ventures, BuildIT un komercializācijas reaktors) un 60 milj. riska kapitāla investīcijas ir pieejamas kopš pagājušā gada jaunuzņēmumu atbalstam. Pagājušajā gadā 100 jaunuzņēmumiem bija iespēja pieteikties finansiālam atbalstam, lai piedalītos izstādēs, konferencēs un tiešās vizītēs ārvalstīs ar iespēju izmantot Latvijas biznesa tīklu, sadarbības un investīciju piesaistes vietu Silīcija ielejā. Svarīgs elements atbalsta programmu izmantošanā ir to popularizēšana starptautiskam interesentu lokam. Šim nolūkam 2018.gada jūnijā tika atvērta informatīvs portāls jaunuzņēmumiem StartupLatvia.eu.

Papildus, EM ciešā sadarbībā ar aktīvākajām valsts kapitālsabiedrībām attīsta sadarbības platformu starpnozaru inovāciju sadarbības projektu īstenošanai ar mērķi veicināt investīciju pieaugumu pētniecības un inovācijas aktivitātēm valsts kapitālsabiedrībās radot inovatīvus un eksportspējīgus produktus un pakalpojumus. Pirmais inovāciju forums tika organizēts 2018.gada 26.aprīlī ar mērķi iepazīstināt interesentus ar valsts kapitālsabiedrību pieredzi un plāniem inovāciju veicināšanā. Otrais inovāciju forums tika organizēts 6.septembrī ar mērķi prezentēt kopīgos sadarbības inovāciju projektus, kas tika izstrādāti bioekonomikas, viedo materiālu, lietu interneta un jauno tehnoloģiju (t.sk., loģistika, ģeotelpiskās informācijas sistēmas) grupu ietvaros. Papildus, iniciatīvas ietvaros ir izveidota vadības darba grupa, kuras sastāvā ir gan valsts kapitālsabiedrību pārstāvji, gan publiskā sektora pārstāvji (EM un Pārresoru koordinācijas centrs) ar mērķi uzraudzīt platformas attīstības procesu un pieņemt stratēģiskus lēmumus ilgtermiņa attīstībai. Trešais forums tiks organizēts 2019.gada 4.aprīlī ar mērķi izcelt cilvēka un tehnoloģiju nozīmi inovāciju radīšanā, kā arī pasākuma ietvaros tiks paplašināts iniciatīvas dalībnieku loks ar jauniem valsts kapitālsabiedrību pārstāvjiem.

Noslēgumā, EM kopš 2018.gada vasaras īsteno 3 nacionāla mēroga stratēģisku ekosistēmu attīstības projektus tādās jomās kā Viedie materiāli, Biomedicīna un Viedā pilsēta. Stratēģiskie projekti tiek attīstīti ar mērķi veicināt ciešāku sadarbību starp zinātnes un industrijas pārstāvjiem, kā arī starptautiskajiem partneriem, lai piesaistītu papildus starptautiskās investīcijas attīstot kopīgus P&A projektus.

Sabiedrības izpratnes veicināšana, zinātnes un inovācijas popularizēšana.

SAM 1.2.1. "Palielināt privātā sektora investīcijas P&A" ietvaros tiek paredzēts atbalsts šādu programmu īstenošanai ar mērķi veicināt sabiedrības izpratni un izglītošanu par inovācijām:

Atbalsta programmas "Inovāciju motivācijas programma" mērķis ir informēt un

		<p>iedrošināt pēc iespējas plašāku sabiedrības daļu uzsākt uzņēmējdarbību un inovāciju ieviešanu. Kopējais pieejamais finansējums programmas ietvaros ir 5,65 milj. <i>euro</i>. Līdz 2023.gada nogalei programmas ietvaros kopumā paredzēts iesaistīt 10 tūkst. personu, kā arī atbalstīt 100 komersantus, kas saņem nefinansiālu atbalstu. Kopš 2016.gada rudens uzsākta programmas aktivitāšu īstenošana.</p>
Nacionālais SEG emisijas ierobežošanas mērķis (12,2 Mt CO₂)	<p>1. Ne-ETS nozaru emisiju ierobežošana; 2. Pētniecība, inovācijas, sabiedrības informēšana.</p>	<p>1.Latvijas kopējais SEG emisiju apjoms 2005.–2016.gadā ir samazināts par 1,32%, un 2016.gadā ir 11,3 Mt CO₂ ekv.⁵, kas ir par 7,4% mazāks apjoms nekā noteiktais mērķis – 12,2 Mt CO₂ ekv.</p> <p>Latvijai laika periodā līdz 2020.gadam pieļauts ne-ETS darbību SEG emisiju pieaugums par 17%, salīdzinot ar Latvijas ne-ETS darbību SEG emisiju apjomu 2005.gadā.</p> <p>Tiek prognozēts, ka Latvija izpildīs SEG emisiju samazināšanas mērķus, kas noteikti nacionālajos politikas plānošanas dokumentos un ES tiesību aktos.</p>
Atjaunojamās enerģijas mērķis (40,0%)	<p>1. Tiesiskās bāzes sakārtošana; 2. Finanšu resursu pieejamības nodrošināšana atjaunojamās enerģijas ražošanai; 3. Pasākumi atjaunojamo energoresursu 10% mērķa sasniegšanai transporta sektorā.</p>	<p>1.2018.gadā tika turpināts darbs pie esošā atbalsta mehānisma elektroenerģijas ražošanai no AER un koģenerācijā efektivitātes izvērtēšanas un sagatavoti priekšlikumi turpmākajiem risinājumiem. 2019.gada 7.janvārī Ministru kabineta komitejā tika atbalstīts konceptuāls ziņojums "Kompleksi pasākumi obligātā iepirkuma komponentes atcelšanai un elektroenerģijas tirgus attīstībai". Līdztekus tam 2019.gada 10.janvārī Saeima pieņēma lēmumu, ka lai mazinātu slogu elektroenerģijas patērētājiem elektroenerģijas obligātā iepirkuma komponente būtu atceļama tiesiskā veidā no 2019.gada 31.marta. Šobrīd EM vērtē vai tiesiskā veidā tas ir īstenojams. Līdz ar to, 2019.gadā turpināsies darbs pie šo jautājumu tiesiskas risināšanas.</p> <p>2.Ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo no atjaunojamiem energoresursiem un to pārdod obligātā iepirkuma ietvaros, kopējais atbalsta apjoms virs tirgus cenas 2017.gadā ir 119,4 milj. <i>euro</i>, kas ir par 30% vairāk nekā 2016.gadā. Šis palielinājums ir saistīts ar atbalsta apjoma pieaugumu biomasas elektrostacijām. Savukārt elektroenerģijas obligātā iepirkuma ietvaros kopējais iepirktais elektroenerģijas apjoms 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, ir par 16% lielāks.</p> <p>Saistībā ar finanšu resursu pieejamības nodrošināšanu atjaunojamās enerģijas ražošanai</p>

⁵ 2018.gada SEG inventarizācija: <https://unfccc.int/process-and-meetings/transparency-and-reporting/reporting-and-review-under-the-convention/greenhouse-gas-inventories-annex-i-parties/national-inventory-submissions-2018>

		<p>EM ir atbildīga par ES fondu 4.3.1. SAM “Veicināt energoefektivitāti un vietējo AER izmantošanu centralizētajā siltumapgādē” īstenošanu. Šīs atbalsta programmas ietvaros atbalsts tiek sniegts centralizētās siltumapgādes sistēmas komersantiem atbalstot pāreju uz atjaunojamiem energoresursiem, kā arī uzlabojot energoefektivitāti siltumavotos, kur jau šobrīd tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi.</p> <p>3. 2018.gada 1.aprīlī stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumos Nr.332 “Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu”, kas nostiprināja obligātā biodegvielas piejaukuma prasības dīzeļdegvielai, kas turpmāk tiek realizēta periodā no 16.aprīļa līdz 31.oktobrim.</p> <p>EM ir izstrādājusi likumprojektu “Transporta enerģijas likums”, kas ir atbalstīts Ministru kabinetā jau 2018.gada 29.maijā un šobrīd ir izskatīšanā Saeimā. Likumprojekts paredz normatīvo aktu bāzi transporta enerģijas un tai nepieciešamās infrastruktūras tālākai attīstībai, lai cita starpā gan nodrošinātu Latvijas virzību uz atjaunojamās enerģijas īpatsvara palielināšanu līdz 10% transporta sektora gala patēriņā 2020.gadā, gan sekojoši šī bāze varētu tikt izmantota kā platforma turpmākai alternatīvo degvielu un tai nepieciešamās infrastruktūras attīstībai periodam līdz 2030.gadam.</p> <p>Līdztekus tam 2018.gadā EM ir veikusi darbu pie Ministru kabineta noteikumiem biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējas jomā, noteikumiem par transporta enerģijas kvalitātes prasībām, tirgus uzraudzību, kā arī obligāto pienākumu degvielas piegādātājiem. Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 5.jūlija noteikumos Nr.545 “Noteikumi par biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējas kritērijiem, to ieviešanas mehānismu un uzraudzības un kontroles kārtību”” 2019.gada februārī ir iesniegti apstiprināšanai Ministru kabinetā. Savukārt jautājumos par transporta enerģijas kvalitātes prasībām, kā arī obligāto pienākumu degvielas tirgotājiem izstrādes un saskaņošanas process 2019.gada februārī vēl turpinās.</p>
<p>Nacionālais energoefektivitātes mērķis (0,670 Mtoe)</p>	<p>1. Energoefektivitātes paaugstināšana mājokļos un rūpnieciskajā ražošanā; 2. Energoefektivitātes paaugstināšana sabiedriskajās ēkās; 3. Efektīvas apgaismojuma infrastruktūras ieviešana pašvaldību publiskajās teritorijās; 4. Energoefektivitātes paaugstināšana siltumenerģijas ražošanā; 5. Atbalsts energoietilpīgiem</p>	<p>1. Attiecībā uz 1.–2., 4.–5. punktu skat. NRP.</p> <p>2. Pārskata periodā turpinās EKII projektu konkursa – "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas" 6 projektu īstenošana, 2018.gadā veikti izdevumi 8 818 783 <i>euro</i> apmērā. Pārskata periodā viens projekts ir pabeigts (Nr.EKII–2/2 “Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas ēkas atjaunošana par zema enerģijas patēriņa ēku, Raunas ielā 7, Cēsis, Cēsu novads”). Tiek turpināta arī EKII projektu konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos" 7 projektu īstenošana, 2018.gadā veikti izdevumi 3 147 251 <i>euro</i> apmērā. Pārskata periodā viens projekts ir pabeigts (Nr.EKII–1/18 “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamā arhitektūras pieminekļi VEF kultūras pilī Ropažu ielā 2, Rīgā”, kā arī ir uzsākts projekta</p>

	<p>komersantiem.</p>	<p>īstenošanas līguma laušanas process projektam Nr.EKII-1/10 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumi Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes ev. lut. Baznīcā".</p> <p>Abu konkursu ietvaros kopējais plānotais oglekļa dioksīda emisiju samazinājums būs 989 tonnas.</p> <p>2018.gada 24.jūlijā stājās spēkā Ministra kabineta noteikumi Nr. 418 "Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību". Konkursa mērķis ir potenciālo siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežošana, atbalstot jaunu un ilgtspējīgu zema enerģijas patēriņa enerģētiski pašpietiekamu ēku (turpmāk – enerģētiski pašpietiekama ēka) būvniecību un nodrošinot oglekļa mazietilpīgai attīstībai nepieciešamo tehnoloģiju demonstrēšanu un popularizēšanu Latvijā.</p> <p>Konkursa ietvaros pieejamais finanšu instrumenta finansējums ir 10 000 000 <i>euro</i>.</p> <p>3.Projektu īstenošana Klimata pārmaiņu finanšu instruments ietvaros ir noslēgusies 2015.gadā un šobrīd tiek veikta projektu rezultātu uzturēšana un pēcuzraudzība.</p> <p>2018.gada 28.jūnijā stājās spēkā Ministra kabineta noteikumi Nr. 333 "Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām" nolikums". Konkursa mērķis ir ieviest un demonstrēt viedās pilsētvides tehnoloģijas, kas samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas. Konkursa ietvaros pieejamais finanšu instrumenta finansējums ir 8 000 000 <i>euro</i>. Lielākā daļa iesniegto projektu ir saistītas ar energoefektivitātes risinājumiem ielu apgaismojuma jomā.</p> <p>4. –;</p> <p>5. –.</p>
<p>Nacionālais mērķis attiecībā uz jauniešiem, kuri priekšlaicīgi pārtraukuši mācības (13,4% (10,0%))</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Pamata un vidējās izglītības pieejamības nodrošināšana; 2.Modernu mācību metožu ieviešana; 3.Strukturālo izmaiņu īstenošana profesionālajā izglītībā; 4.Profesionālās izglītības satura reformas īstenošana 5.Sadarbības ar sociālajiem partneriem profesionālās izglītības pilnveidošanai un attīstībai stiprināšana nozaru kontekstā. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2018.gadā veikta "Skolu kartē" iekļauto datu aktualizācija, kopumā nodrošinot informāciju par 3 mācību gadiem. Kartējuma rezultāti tiek izmantoti turpmākajām sarunām ar pašvaldībām par vispārējās izglītības iestāžu tīkla sakārtošanu un arī 2019.gadā paredzēta informācijas papildināšana. <p>Tika turpināta vispārējās izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana. Ar ERAF atbalstu ir plānots izveidot modernu, ergonomisku un sanitārajām normām atbilstošu mācību vidi vispārējās izglītības iestādēs. Ir plānots, ka līdz 2023.gadam vismaz 100 vispārējās izglītības iestādes būs pilnībā modernizētas un 20–25% izglītojamo būs pieeja pilnībā modernizētai vispārējās izglītības mācību videi. Plānotā finansējuma apjoms ir 168,2 milj. <i>euro</i>, tajā skaitā, 142,9 milj. <i>euro</i> ERAF finansējums.</p> <p>No 2017.gada 16.marta IKVD sāka īstenot 8.3.4. SAM "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" projektu ar mērķi samazināt bērnu un jauniešu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences</p>

	<p>pasākumus 665 izglītības iestādēs vispārējās izglītības iestāžu izglītojamiem no 5. līdz 12. klasei, kā arī to profesionālās izglītības iestāžu un vispārējās izglītības iestāžu izglītojamiem no 1. līdz 4. kursam, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas. Plānotais kopējais attiecināmais finansējums ir 39,8 milj. <i>euro</i>, t.sk. ESF finansējums 33,8 milj. <i>euro</i> un valsts budžeta finansējums ~ 6 milj. <i>euro</i>.</p> <p>Projektā “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros” jauniešiem vecumā no 17 līdz 29 gadiem (ieskaitot) ir iespēja bez maksas profesionālās izglītības programmās gada vai pusotra gada laikā iegūt darba tirgū pieprasītu profesiju. Projekta īstenošana uzsākta 2014. gada 1. jūnijā un tas ilgs līdz 2019.gada 30.septembrim un plānots, ka tā ietvaros 6 500 NEET^[1] jaunieši un 1 496 nodarbinātie saņems atbalstu otrā vai trešā līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguvei. Līdz 2018.gada 31.decembrim projekta ietvaros profesionālo kvalifikāciju jau ieguvuši 7 452 jaunieši, mācības turpina 666 izglītojamie. 2019.gadā tiks turpināts mācību process 2018.gadā uzsāktajās izglītības programmās.</p> <p>2018.gadā turpinājās 8.3.5. SAM “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” projekta īstenošana. Karjeras atbalsta pasākumu īstenošanai izglītības iestādēs 2018.gadā iesaistīti 94 sadarbības partneri – 77 pašvaldības (pašvaldības, pašvaldību apvienības, izglītības pārvaldes) un 17 PIKC. Projektā nodarbināti 385 pedagogi–karjeras konsultanti, savukārt 430 izglītības iestādēs vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem tika nodrošināti karjeras atbalsta pasākumi. Papildizglītību (A programmas kursi “Efektīva karjeras attīstības atbalsta sistēma izglītības iestādē”) karjeras atbalsta pasākumu īstenošanas jautājumos saņēmuši 519 vispārējo vai profesionālās izglītības iestāžu pedagogi karjeras konsultanti vai karjeras speciālisti</p> <p>2. Turpinās 8.3.1.SAM “Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu” 8.3.1.1.pasākuma “Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana” ietvaros paredzētā jauna mācību satura un pieejas maiņas aprobācija. Līdz 2019.gada beigām tiks nodrošināti profesionālās pilnveides pasākumi visu vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu vadības komandām, kā arī profesionālās pilnveides pasākumi pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem. 2019.gada 1.septembrī tiks uzsākta jaunā satura</p>
--	---

^[1] NEET jaunietis -jaunietis, kas nav iesaistīts, ne nodarbinātībā, ne izglītībā, ne mācībās

ieviešana pirmsskolas izglītības iestādēs. Notiek darbs pie mācību priekšmetu programmu izstrādes, kuras tiks publicētas 2019.gada septembrī. Lai no 2020.gada 1.septembra nodrošinātu pāreju uz mācībām valsts valodā vidējās izglītības pakāpē, 2019.gadā turpināsies atbalsta pasākumi pedagogu profesionālās kompetences un valsts valodas prasmju pilnveidei pedagogiem, kuri strādā lingvistiski neviendabīgā vidē.

Turpinās SAM 8.3.2. pasākumu „Atbalsts nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošanai izglītojamo talantu attīstībai” un „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” ieviešana. Kopš 2018.gada pieaug to izglītojamo skaits, kas piedalās mācību priekšmetu olimpiādēs un zinātniskās pētniecības darbībā un 2019.gadā papildu izglītojamo pasākumiem tiks nodrošināti mācību pasākumi 150 izglītības iestāžu pedagogiem bērnu un jauniešu augstu sasniegumu attīstībai. Tāpat turpinās izglītības pakalpojumu dažādošana un attīstība 352 izglītības iestādēs, veicinot skolu gatavību veidot atbalsta pasākumus izglītojamajiem ar dažādām vajadzībām, t.sk., mācīšanās traucējumiem.

3. Veiktās profesionālās izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas rezultātā IZM padotībā esošo vidējās profesionālās izglītības iestāžu skaits samazinājies no 60 iestādēm 2010.gadā līdz 22 iestādēm 2018.gadā.

2018.gadā ES struktūrfondu 8.1.3.SAM “Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu” ietvaros turpinājās 23 modernizācijas projekti profesionālās izglītības iestādēs. Līdz 2023.gadam ir plānots atbalstīt modernizāciju 24 profesionālās izglītības iestādēs, it īpaši PIKC. Plānotais finansējums ir 105,7 milj. *euro*, t.sk. 88,6 milj. *euro* ERAF finansējums.

Lai tālāk modernizētu profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūru un prioritārās izglītības programmas un izvietojumu reģionos, tika veicināta PIKC statusa iegūšana. No 2017.gada 1.septembra PIKC statuss piešķirts 23 profesionālās izglītības iestādēm, no kurām 17 profesionālās izglītības iestāžu kompetences centri ir izveidoti IZM padotībā esošajās vidējās profesionālās izglītības iestādēs.

8.5.3. SAM projekta ietvaros ir uzsākta pedagogu profesionālās kompetences pilnveidei darbam ar pieaugušajiem izglītojamajiem. 22.08.2017. noorganizēts seminārs par PIKC iesaistes veicināšanu pieaugušo izglītības piedāvājuma veicināšanai un sadarbības stiprināšanai ar darba devējiem. 2018.gadā ir izstrādāts metodiskais materiāls (rokasgrāmata) “Praktisks ceļvedis darbam ar pieaugušajiem profesionālās izglītības iestādēs”.

2017.gada 27.janvārī uzsākts projekts ES struktūrfondu 8.5.1.SAM “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā” ietvaros, lai palielinātu kvalificētu izglītības iestāžu izglītojamo skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai darba devēja vadītās praktiskās mācībās un mācību praksēs. Projekta īstenošana plānota līdz 2023.gada

31.augustam. Projekta mērķa sasniegšanai plānotais attiecināmais finansējums ir 20,57 milj. *euro*, t.sk. ESF finansējums 17,49 milj. *euro* un valsts budžeta līdzfinansējums – 3,08 milj. *euro*. Projekta ietvaros ir paredzēts: 1) darba vidē balstītās mācībās vai mācekļībā iesaistīt – 3 150 audzēkņus, t.sk. 1 260 līdz 2018.gada 31.decembrim; 2) mācību praksē uzņēmumā – 11 025 audzēkņus. Projektu īsteno Latvijas Darba devēju konfederācija sadarbībā uzņēmumiem un izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas, kas dod iespēju iegūt trešā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, un arodizglītības programmas.

DVB mācības šobrīd īsteno 329 uzņēmumi, kuru pamatdarbības veids pārstāv visas 15 nozares. Nozaru sadalījums liecina, ka vairāk nekā divas trešdaļas jeb 68% no visiem uzņēmumiem pārstāv trīs nozares – skaistumkopšanas nozare (123 uzņēmumi), tūrisma nozare (64 uzņēmumi) un metālapstrādes, mašīnbūves un mašīnzinību nozare (tai skaitā mehānikā) (37 uzņēmumi).

ESF 8.4.1. SAM "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci" projekta mērķa grupa ir nodarbinātie vecumā no 25 gadiem, tai skaitā ar zemu izglītības līmeni (pabeigta vai nepabeigta pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība), ar izglītību specialitātē, kurā vērojams darbaspēka trūkums, vai ar izglītību specialitātē, kurā cilvēkresursu piedāvājums pārsniedz pieprasījumu, prioritāri atbalstu sniedzot sociālā riska grupu nodarbinātajiem, tostarp nodarbinātajiem vecumā no 45 gadiem ar zemu vai darba tirgum nepietiekamu izglītības līmeni (pabeigta vai nepabeigta pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība), kā arī nodarbinātajiem vecumā no 50 gadiem, kas 7.3.2. SAM "Paildzināt gados vecāku nodarbināto darbaspēju saglabāšanu un nodarbinātību" projekta ietvaros saņēmuši rekomendāciju profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides vai neformālās izglītības programmas apguvei, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu. Projekta mērķis ir pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci, lai laikus novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus pieprasījumam, veicinātu strādājošo konkurētspēju un darba produktivitātes pieaugumu. Līdz 2018.gada beigām 17 000 nodarbinātie ir iesaistījušies mācībās, mācības pabeiguši 8 800.

4. Skatīt tabulā "6.a Valsts specifiskās rekomendācijas" sniegto informāciju.

5. Visās IZM pārvaldībā esošajās profesionālās izglītības iestādēs kopš 2016.gada sākuma aktīvi darbojas koleģiāla padomdevēju institūciju – konvents. Konventa sastāvā ir iekļauti profesionālās izglītības iestādes vadītājs, ministrijas, pašvaldības, kā arī darba devēju un to apvienību pārstāvji, var iekļaut arī attiecīgā plānošanas reģiona pārstāvi. Mērķis ir veicināt profesionālās izglītības iestādes attīstību, nosakot tās darbības stratēģiskos virzienus, atbilstoši darba tirgus prasībām.

Turpinās 2016.gadā uzsāktā ESF projekta "Profesionālās izglītības iestāžu efektīva pārvaldība un personāla kompetences pilnveide" īstenošana, kura ietvaros tiek sniegts atbalsts

		<p>profesionālās izglītības iestāžu personāla kvalifikācijas pilnveidei mācību organizācijas, metodisko jautājumu, tehnoloģiju attīstības kontekstā, tostarp uzlabojot un veicinot sadarbību ar darba devējiem. Projekta ietvaros mācībās piedalījušās 5 691 personas. Kopējais plānotais finansējums ir 6,49 milj. <i>euro</i>, t.sk. ESF finansējums 5,52 milj. <i>euro</i> un valsts budžeta līdzfinansējums – 0,97 milj. <i>euro</i>.</p>
<p>Nacionālais augstākās izglītības mērķis (34–36%)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Augstākās izglītības modernizācija – jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana; 2. Augstākās izglītības institūciju materiāli tehniskās bāzes modernizēšana un resursu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana; 3. Augstākās izglītības vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana; 4. Nacionālās kvalitātes nodrošināšanas institūcijas izveide; 5. Studiju programmu fragmentācijas mazināšanās, resursu koplietošana; 6. Ārvalstu studentu piesaistīšana. 	<p>Augstākās izglītības jomā ir veiktas būtiskas reformas, ieviešot politikas nostādņem atbilstošus finansējuma piešķiršanas principus jaunajā augstākās izglītības finansēšanas modelī. Vienlaicīgi, Latvijā valsts budžeta finansējums uz vienu studējošo ir viens no zemākajiem ES valstu vidū, kas ierobežo augstskolu iespējas piesaistīt konkurētspējīgo akadēmisko personālu un nodrošināt veicamo ES Struktūrfondu ieguldījumu ilgtspēju.</p> <p>(1) Sniedzot ieguldījumu augstākās izglītības modernizācijā un īstenojot jaunu augstākās izglītības finansēšanas modeli, budžeta apakšprogrammas 03.01.00 “Augstskolas” un 03.11.00 “Koledžas” finansē jaunā finansēšanas modeļa I pīlāru – studiju vietu finansējumu. Budžeta apakšprogramma 03.03.00 “Zinātniskās darbības attīstība augstskolās un koledžās” finansē II pīlāru, stimulējot pētniecību kā kvalitatīvās augstākās izglītības pamatu, akadēmiskā un zinātniskā personāla ataudzi un finansējuma piesaisti no komersantiem, starptautiskiem projektiem un citiem avotiem. III pīlārs ir uz inovāciju orientēts finansējums, kas veicina iestāžu specializāciju un profilu attīstību, tiek īstenots ar ES struktūrfondu finansējumu (piemēram, ir uzsākts īstenot 8.1.1. un 1.1.1.4.pasākumus) (NAP 56).</p> <p>Papildus esošiem AI finansēšanas modeļa 2. pīlāra snieguma finansējuma indikatoriem, 2018.gada nogalē IZM pirmo reizi piešķir snieguma finansējumu augstskolām, kuras veiksmīgi sagatavojušas pedagogus darbam izglītības iestādēs. Šo snieguma finansējuma elementu saņem tās augstskolas, kuru tematiskās grupas “Izglītība” programmu absolventi turpina vai uzsāk darbu izglītības iestādēs kā pedagoģiskais personāls. 2019.gadā kopējais snieguma finansējums augstskolām par rezultātiem pedagoģu sagatavošanā būs divas reizes lielāks, sasniedzot 156 275 <i>euro</i> kopsummu.</p> <p>(2) 2018.gadā turpinājās augstākās izglītības institūciju materiāli tehniskās bāzes modernizēšana un resursu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana, lai nodrošinātu mūsdienīgu studiju un pētniecības vidi STEM (zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika), t.sk. medicīnas un radošo industriju, studiju programmu īstenošanai un veicinātu augstākās izglītības atbilstību tautsaimniecības attīstības un darba tirgus vajadzībām. ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā plānots sniegt atbalstu studiju un zinātniskā darba infrastruktūras attīstībai (kopējais indikatīvais finansējums 44,6 miljoni <i>euro</i>, t.sk. ERAF finansējums 37,9 miljoni <i>euro</i>). Vienlaikus ar ES fondu atbalstu tiek uzlabotas 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības STEM, t.sk. medicīnas un radošās industrijas, studiju mācību</p>

vides uzlabošanai koledžās (kopējais indikatīvais finansējums 14,2 miljoni *euro*, t.sk. ERAF finansējums 12 miljoni *euro*).

Tika uzsākta 4 ES fondu programmu īstenošana, nākamajos piecos gados nodrošinot ieguldījumus augstskolu attīstībā. Investīciju piešķiršana balstīsies uz augstskolu izstrādātajām institūciju attīstības stratēģijām, kuru vērtēšanā tika iesaistīti arī attiecīgo profesionālo nozaru pārstāvji.

(3) 2018. gadā IZM izveidoja darba grupu studiju un studējošo kredītu sistēmas pilnveidošanai, kuras sastāvā ir pārstāvji no Valsts kases, Finanšu ministrijas, Studiju un zinātnes administrācijas, Latvijas Finanšu nozares asociācijas, ALTUM, Latvijas studentu apvienības un Rektoru padomes. Darba grupas mērķis ir izstrādāt jaunu studiju un studējošo kreditēšanas sistēmu, veicinot lielāku studiju pieejamību.

2018.gada beigās tika veikti grozījumi Invaliditātes likuma 12.panta pirmās daļas 4.punktā, lai nodrošinātu ar Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojumu Nr.802 "Par Apvienoto nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādņu 2014. – 2020.gadam īstenošanas plānu 2015. – 2017.gadam" apstiprinātā pamatnostādņu plāna paredzētajos pasākumos ietvertā 3.3.2. uzdevuma izpildi, kas paredz ka nepieciešams pilnveidot atbalsta pasākumus personām ar invaliditāti iegūstot augstāko izglītību.

(4) Turpinājās darbs pie augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas attīstības. Esošā akreditācijas aģentūra –AIC – tika iekļauta Eiropas kvalitātes nodrošināšanas aģentūru reģistrā. Tas ir apliecinājums Latvijas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas aģentūras darbībai atbilstoši Eiropas Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas Augstākās izglītības telpā, kā arī veicinās Latvijas augstskolu/koledžu un to izsniegto diplomu atpazīstamību un uzticamību starptautiski. 2018.gadā AIC kļuva arī par pilntiesīgu Eiropas Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas asociācijas biedru.

Valdībā apstiprināti jauni akreditācijas un licencēšanas noteikumi, kas paredz visu studiju virzienu sistēmisku izvērtējumu, sniedzot individuālu vērtējumu katrai studiju programmai. Augstākās izglītības kvalitātes vērtēšanā – licencēšanas un akreditācijas procesā tiek iesaistīti darba devēji. Jaunais regulējums nodrošina starptautiskiem standartiem atbilstošas augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas sistēmas ieviešanu un studiju programmu fragmentācijas mazināšanu, veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstībai nepieciešamā cilvēkkapitāla kvalitatīvu sagatavošanu un paaugstinot Latvijas augstākās izglītības starptautisko konkurētspēju.

(5) 2018.gada sākumā tika apstiprināti noteikumi ES programmām, kurās projektu īstenošana uzsākta gada otrajā pusē un to īstenošana augstskolās notiks līdz 2022.gada

		<p>decembrim, tostarp Studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana (SAM 8.2.1.), lai turpmāko piecu gadu laikā investētu ESF finansējumu jaunu, spēcīgu un starptautiski konkurētspējīgu studiju programmu izveidē, t.sk. doktorantūras līmeņa programmās. Šī programma dos ieguldījumu jaunā skolotāju satura izstrādei – jaunā kvalitātē sagatavojot arī pedagogus, kuri strādās ar skolēniem atbilstoši jaunajam mācību saturam un pieejai. Kopējais indikatīvais finansējums 10,8 miljoni <i>euro</i>, t.sk. ESF finansējums 9,2 miljoni <i>euro</i>.</p> <p>(6) 2017./2018. bija 8 806 ārvalstu studentu, kas ir 11% no visiem studentiem, pieaugums ir bijis būtisks (2009./2010.studiju gadā LV bija 1 715 ārvalstu studenti, kas sastādīja tikai 2% no studējošā kopskaita).</p> <p>Latvijas valsts stipendijas ir viens no instrumentiem ārvalstu studentu piesaistīšanai. 2018./2019. mācību gadam Latvijas valsts stipendijas piešķir 28 pētniekiem (no 80 pieteicējiem) un 90 studentiem (no 331 pieteicējiem), kā arī 7 vasaras skolām, kuras notika Latvijas augstskolās, piešķirot 71 stipendijas ārvalstniekiem. Kopā pa visiem stipendiju veidiem ārzemniekiem ir piešķirtas 189 Latvijas valsts stipendijas.</p> <p>IZM ir izstrādājusi nosacījumus labajai praksei ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā. Nosacījumi paredz izglītības kvalitāti kā galveno labās prakses principu. Ar šo vienošanos augstākās izglītības iestādes apņemsies nodrošināt kvalitatīvu studiju pieredzi visiem studējošajiem, stiprināt Latvijas augstākās izglītības un valsts reputāciju. Tikai tām augstākās izglītības iestādēm, kas parakstīs vienošanos un to ievēros, turpmāk tiks nodrošinātas iespējas piedalīties par valsts budžeta līdzekļiem organizētajos izglītības eksporta veicināšanas pasākumos, tostarp ārvalstu vizītēs, kā arī izstādēs un mārketinga pasākumos un ārējo tirgu apgūvē. Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē ir parakstījušas vadošās Latvijas augstskolas.</p>
<p>Nacionālais nabadzības mērķis (21,0%)</p>	<p>1. Ienākumu nevienlīdzības samazināšana;</p> <p>2. Nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu līdzdalības darba tirgū veicināšana;</p> <p>3. Diskriminācijas draudu un stereotipu mazināšana, kā arī pilsoniskās līdzdalības veicināšana.</p>	<p>Skat. NRP un CSR2.</p> <p>Lai mazinātu nabadzības un sociālās atstumtības risku institūcijās dzīvojošiem bērniem un veicinātu bērnu augšanu ģimenē, 2019.gada budžeta projektā ir paredzēts jauns atbalsta veids personām, kuras adoptējušas bērnu, līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai – ikmēneša pabalsts minimālo uzturlīdzekļu apmērā (107,50 <i>euro</i> mēnesī par bērnu līdz 6 gadiem (ieskaitot) un 129 <i>euro</i> mēnesī par bērnu vecumā no 7–18 gadiem). Pabalsta piešķiršana plānota no 2019.gada 1.jūlija.</p> <p>Papildu plānotais valsts budžeta finansējums: 2019.gadā – 927 225 <i>euro</i>, 2020.gadā un turpmāk ik gadu – 1 854 450 <i>euro</i>.</p>

Finanšu ministrija ir aktualizējusi vispārējās valdības budžeta bilances novērtējumu 2018.gadam, ņemot vērā Valsts kases datus par pagājušā gada kopbudžeta izpildi. **2018.gadā** vispārējās valdības budžeta deficīts bija **0,7% no IKP**. Novērtētais deficīts ir ievērojami zemāks nekā likumā “Par vidējā termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020.gadam” noteiktais pieļaujamais vispārējās valdības budžeta deficīts 1,0% no IKP, kā arī zemāks nekā tika prognozēts Stabilitātes programmā 2018.–2021.gadam (0,9% no IKP).

Neskatoties uz būtisku budžeta izdevumu pieaugumu ES fondu projektiem, tai skaitā pašvaldību budžetos, mazāku budžeta deficītu nekā plānots pamatā veicināja lielāki nodokļu ieņēmumi. Lielākā plāna pārpilde 2018.gadā bija vērojama uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumos, kas skaidrojama ar iemaksu straujāku kāpumu pēc deklarāciju datiem par 2017.gada rezultātiem. Lai gan mazākā apmērā, bet plāns tika pārsniegts arī sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumiem, PVN un akcīzes nodokļa ieņēmumiem. Jāatzīmē, ka 2018.gadā valsts speciālā budžeta izdevumi tika veikti mazākā apjomā nekā plānots, pamatā ņemot vērā to, ka faktiskais slimības, bezdarbnieka un vecāku pabalstu saņēmēju skaits bija mazāks nekā plānots.

Turklāt 2018.gada vispārējās valdības budžeta deficīts bija nedaudz zemāks nekā tika prognozēts 2018.gada septembra beigās (0,8% no IKP), veidojot Budžeta plāna projektu 2019.gadam iesniegšanai EK 15.10.2018. To pamatā sekmēja nedaudz lielāki nodokļu ieņēmumi gada pēdējos mēnešos nekā prognozēts, kā arī to atspoguļojums atbilstoši EKS metodoloģijai.

Vēršam uzmanību, ka pilnos faktiskos datus par vispārējās valdības budžeta deficītu 2018.gadā CSP publicēs 2019.gada aprīlī, sagatavojot Vispārējās valdības budžeta deficīta un parāda notifikāciju un iesniedzot to *Eurostat*. Tad būs apkopoti visi vispārējās valdības sektora darījumi, tai skaitā vispārējās valdības komersantu darbības rezultāti, kā arī dati par kopbudžetā uzkrātajām saistībām un prasībām.

2019.gadā pieļaujamais vispārējās valdības budžeta deficīts **tika noteikts 0,6% no IKP** apmērā. Ņemot vērā plānoto fiskālā nodrošinājuma rezervi, vispārējās valdības budžeta deficīts 2019.gadā **tiek plānots 0,5% no IKP** apmērā.

2019.gada vispārējās valdības budžeta prognožu pamatā ir prognozes, kas ir iekļautas iepriekš EK un *Euro* grupai iesniegtajā Budžeta plāna projektā 2019.gadam, kuras ir balstītas uz makroekonomiskās attīstības scenāriju, kas tika sagatavots 2018.gada septembrī. Budžeta ieņēmumu un izdevumu prognozes tika aktualizētas, ņemot vērā laika posmā no 2018.gada oktobra līdz 2019.gada janvārim pieņemtos lēmumus.

Salīdzinot ar Budžeta plāna projekta 2019.gadam pagājušā gada oktobra versijā iekļauto, vispārējās valdības budžeta izdevumi 2019.gadam ir pieauguši, galvenokārt ņemot vērā: pieņemtos lēmumus 2018.gada nogalē par atalgojuma palielināšanu veselības aprūpes sistēmas darbiniekiem, Satversmes tiesas spriedumu izpildi par atalgojumu tiesniešiem un prokuroriem, kā arī pabalstu izmaksu pēc katriem pieciem izdienas gadiem iekšlietu sistēmas amatpersonām. Valsts budžeta izdevumu prognozē 2019.gadam ir ņemts vērā, ka izdevumi aizsardzībai tiek nodrošināti 2% no IKP apmērā.

Savukārt, budžeta ieņēmumu prognoze tika precizēta, ņemot vērā papildus nodokļu ieņēmumus – atgriezenisko efektu no atalgojuma paaugstināšanas iepriekš minētajās nozarēs, papildus ieņēmumus no VAS “Latvijas valsts meži” dividendēm, kā arī, ņemot vērā 2018.gada novembrī valsts budžetā saņemtos ieņēmumus no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izolīšanas, kas atbilstoši EKS principiem tiek attiecināti uz 2019.gada ieņēmumiem.

Tabula 7: Salīdzinājums ar Stabilitātes programmu 2018.–2021.gadam

	EKS kods	2017	2018	2019
		% no IKP		
Vispārējās valdības budžeta bilance	B.9			
Stabilitātes programma		-0,5	-0,9	-0,9
Vispārējās valdības budžeta plāna projekts		-0,6	-0,7	-0,5
Starpība		-0,1	0,3	0,4
Vispārējās valdības budžeta bilance pie nemainīgas politikas	B.9			
Stabilitātes programma		-0,5	-0,9	-1,0
Vispārējās valdības budžeta plāna projekts		-0,6	-0,7	-0,7
Starpība		-0,1	0,3	0,3

Pielikums: Metodoloģiskie aspekti

Makroekonomiskās prognozes tiek veidotas vidēja termiņa makroekonomiskajā modelī, kas nodrošina makroekonomisko likumsakarību ievērošanu prognozēs un par pamatu izmanto īstermiņa un vidēja termiņa ekonometrisko modeļu rezultātus, kā arī eksperta vērtējumus.

Sagatavojot nodokļu ieņēmumu prognozes tiek izmantotas plaši pazīstamas prognozēšanas metodes un pieņēmumi, tomēr visvairāk tiek izmantots prognozēšanai speciāli izstrādāts rīks, t.i., modelis LATIM–F. Biežāk izmantotie nodokļu ieņēmumu prognozēšanas paņēmieni:

- izmantojot detalizētu nodokļa ieņēmumu aprēķinu;
- prognozējot nodokļu ieņēmumu īpatsvaru IKP, %;
- prognozējot nodokļa reālās apliekamās bāzes/modelētās bāzes attiecību;
- izmantojot eksperta novērtējumu;
- izmantojot citus paņēmienus.

Lai aprēķinātu nodokļu ieņēmumu prognozes, FM, kā tika minēts iepriekš, izmanto nodokļu ieņēmumu prognožu modeli LATIM–F, kura galvenās sastāvdaļas ir makroekonomisko rādītāju datu bāze, faktisko nodokļu ieņēmumu datu bāze un likumdošanas izmaiņas (ieskaitot nodokļu likmes utt.). Tāpat analīzē tiek izmatota Valsts kases, Valsts ieņēmumu dienesta, CSP u.c. informācija.